

Duhovno vrelo

OBOGAĆUJUĆI I OPREMAJUĆI DUHOM ISPUNJENE SLUŽBENIKE

Tema broja | Crkva i evangelizacija

BROJ 14 | Jesen 2008.

CHARLES T. CRABTREE

Kako motivirati vjernike da počnu evangelizirati?

03

Tajna izgradnje crkve usmjerene spašavanju duša.

RANDY HURST

Pastor-Evangelizator

06

Pastor može pružiti model ili primjer za evangelizaciju i isto tako motivirati i mobilizirati svoju zajednicu.

BILL BRIGHT

Razvoj evangelizacijskog vodstva u Crkvi

10

Kako biti djelotvoran u ispunjenju Velikog poslanja?

INTERVJU S J. LINDELLOM

Pentekostni prioriteti

– ključ za živu, rastuću crkvu

13

Koji od pentekostnih prioriteta su pomogli da crkva *James River Assembly of God* postane najbrže rastuća *Assemblies of God* crkva od 1991. do 2000.

GARY J. OLIVER

Razvijanje obiteljske službe u crkvi

16

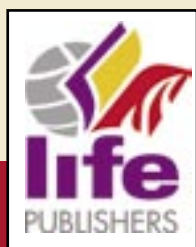
Obitelji se danas nalaze na prvoj crti bojišnice. Kako im pomoći da ostanu čvrste u Gospodu?

ANTHONY D. PALMA

Ispunjeni Duhom III

20

Je li govorenje u jezicima neophodan sastavni dio krštenja u Duhu Svetome?

Niz teoloških članaka namijenjenih pastorima i duhovnim radnicima.

Špica

Riječ
uredništva

Piše: Goran Punda

Mislim da je potrebno, usprkos pozivu koji možda nije evangelizacija, i svim obvezama, od kojih bi možda bilo zdravo neke odbaciti da redovito odemo „među ljude“, na „špicu“ i pokušamo ostvariti kontakt i svjedočiti im. Goran Punda

Teško je reći što je najvažnije. Ali možemo približno točno reći što je jako važno. Jako je važno ljubiti Boga, i bližnjega. Oko tumačenja tih zapovijedi ne bi trebalo biti kontroverzi. Kad sam se tek obratio, najnormalnija stvar je bila ta da skoro svakodnevno odlazim u park (sa drugim novoobraćenima) i djeleći traktate svjedočim o novom životu kojeg sam pronašao u Isusu. Da ljudima koji su dokoličarili, pijuckali (što sam i sam radio prije obraćenja) i sjedili na klupicama pričam o predivnom Isusu. Bez straha, i brige za svoj ugled, govorio sam im o ljubljenu Isusu. Neki od ljudi su se i sami obratili, i dan danas su vjerni Gospodu. To je bilo vrijeme kada sam bio student, i još relativno mlad.

I onda, kako je vrijeme odmicalo, takve su se aktivnosti prorijedile. Stigle su nove obveze, na koje su nas stariji kršćani upozoravali. „Nećete moći uvijek tako“, govorili bi, „kad stigne obitelj sve će se promijeniti.“ I bili su u pravu. Godine su prošle a da niti jednoj duši nisam govorio o ljubljenu Isusu. I sad se ponovo pokušavam vratiti odakle sam došao, na ulicu, među ljude. Da im govorim o Isusu.

Negdje tijekom puta dogodi se taj odmak. Sve više crkvenih obveza, i zahtjeva službe čini to da se pomalo i polako, tako da i ne primjetimo, zatvorimo u svoj milje, u svoj žargon sa svojim pravilima ponašanja i djelovanja. Mi i dalje evangeliziramo, samo što se ti Tarza svode na pokušaj dovođenja grešnika k sebi. George Barna je kazao da: Trebamo ići grešnicima tamo gdje se oni nalaze, a ne tamo gdje bi htjeli da budu.“ Mislim da je potrebno, usprkos pozivu koji možda nije evangelizacija, i svim obvezama, od kojih bi možda zdravo neke odbaciti da redovito odemo „među ljude“, na „špicu“ i pokušamo ostvariti kontakt i svjedočiti im. Meni je osobno najdraža „roštilj“ evangelizacija, ali svaka vrst evangelizacije je odlična. I rad sa ovisnicima, i dijeljenje humanitarne pomoći, i pučka kuhinja, i veliki evangelizacijski skupovi, i razne tribine i skupovi za specifičnu vrst ljudi, i chat evangelizacija, i dramska predstava, i koncert... Samo da ne izgubimo bliski kontakt s ljudima, s njihovim problemima i da se ne otuđimo u poslovima vlastite službe. Isus je najčešće bio na „ulici“. I apostoli, i Pavao, i Finney, i Whitefield...Čuo sam da David

Wilkerson često propovijeda na ulicama New Yorka, čak i sada u poznim godinama. Poznati evangelizator Ray Comfort sa svojim suradnicima svakodnevno stoji na „kašeti“, i propovijeda po parkovima i ulicama. I svaki se put mora ponovo ohrabrivati za to, iako već ima tisuće „utakmica u nogama“.

Pada mi na pamet dio nedavno održanog govora senatora Baracka Obame. Prilikom prihvaćanja predsjedničke kandidature kazao je za svog republikanskog suparnika kako on ne shvaća teškoće prosječnih Amerikanaca: „Nije da senator McCain ne brine o Americi, on jednostavno ne razumije Ameriku.“ Samo da se nama ne dogodi nešto takvo.

Želim nas sve zajedno ohrabriti da nastavimo izvršavati Božje veliko poslanje. Da pronađemo i upotrijebimo nove načine kako djelotvorno i u Sili komunicirati Dobru vijest današnjim generacijama. Zato se ne smijemo udaljiti od njih, ni na koji način. Nadam se da će vam članci u ovom broju posvećenom evangelizaciji pomoći u tome. Želim vam svima od srca obilje mira i radosti, te sile Svetoga Duha, kako u osobnom životu, tako i u sluzenju našem Spasitelju.

Duhovno vrelo

Broj 14, JESEN 2008., godina III

Izdaje Evandeoska pentekostna crkva u Republici Hrvatskoj, 10 000 Zagreb, Kosirnikova 76 - HR

EPC

Za izdavača | mr. Damir Špoljarić
Glavni urednik | Goran Punda
Urednički kolegij | Damir Špoljarić, Danijel Berković, Bill Williams
E-mail | epcrh@zg.htnet.hr

Adresa uredništva | Kosirnikova 76, Zagreb, Hrvatska
Tel/fax | (+385) (0)1 3700 966
Žiro račun | 2484008-1102587701
Izvori, kršćanski nakladni zavod, Cvjetkova 32, Osijek

Prijevod | Ljubinka Jambreč
Lektura | Antonija Kovačević
Grafičko oblikovanje | Desni klik
Tisak | Top Dan d.o.o.

Kako motivirati vjernike da počnu evangelizirati?

CHARLES T. CRABTREE

**Tajna izgra-
dnje crkve
usmjerene
spašavanju
duša**

Prispodoba o dva stožera

Springfield, Missouri, je lijep grad koji se ugnjezdio među planinama Ozark. To je dom nekoliko velikih poslovnih i vjerskih organizacija. Springfield je stožer Assemblies of God i lanca trgovina Bass Pro, neprikosnovenog prvaka u prodaji sportske opreme. Kao dodatak toj meki sportske ribičke opreme nalazi se nekoliko predivnih jezera u Springfield/Branson okrugu, koja naprosto mame.

Među mojim prijateljima u Springfieldu je bogati biznismen koji tvrdi da je samo jednom ili dvaput posjetio Bras Pro, i to samo zato što su ga prijatelji nagovorili. Njega lovljenje ribe nimalo ne zanima, tako da sva nova oprema koju može nabaviti ostaje na policama dućana. Sjajan novi čamac za lov na grgeča ostaje stajati na izložbenom podiju. I riba koju može uloviti u obližnjim jezerima spokojno nastavlja plivati.

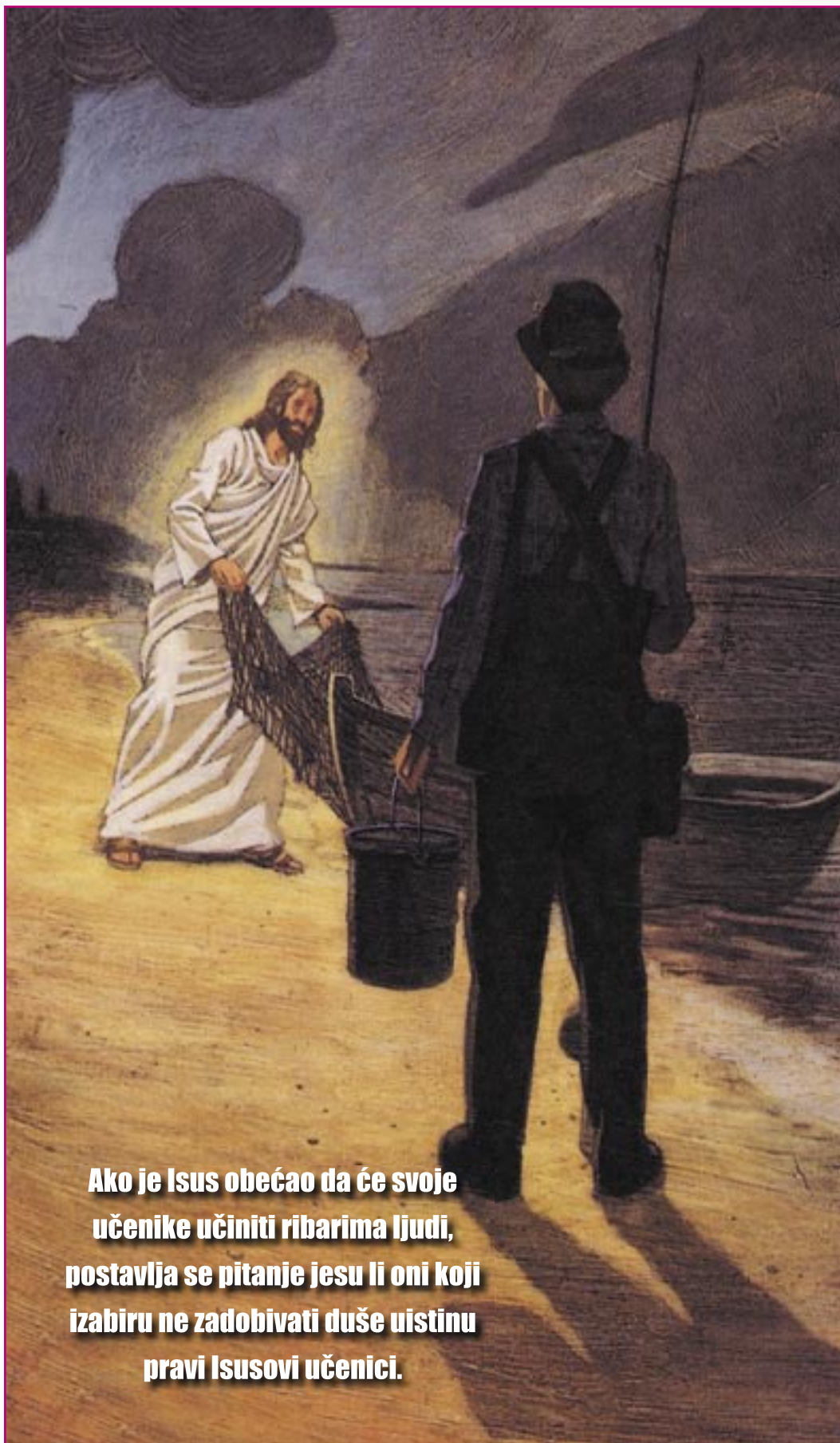
Drugi prijatelj, također iz Springfielda, nije niti približno bogat kao ovaj biznismen, ali zbog njega niti jedna riba u okrugu nije sigurna. On je strastveni ribič kojeg nedostatak nove opreme neće spriječiti u ribolovu. Redovito posjećuje dućane Bass Pro da kupi ono što mu je neophodno i da baci pogled na ono što si ne može priuštiti. Oba moja prijatelja žive u neposrednoj blizini najvećeg dobavljača ribičke opreme i blizini divnih jezera punih ribom. Obojica mogu biti uspješni ribiči, ali samo

Pošto se crkva sastoji od vjernika koji su pozvani biti svjedoci, logično je očekivati da svaka crkva bude crkva koja pridobiva duše. Nažalost, to nije slučaj.

jedan od njih je odlučio loviti ribu. Tu leži tajna crkve koja zadobija duše. Isus nije slučajno započeo graditi svoju crkvu izabirući veći broj učenika iz ribarske branše. Njegov poziv je uključivao obećanje koje ih je interesiralo: „Pođite za mnom i učinit ću vas ribarima ljudi!“ (Mt 4,19). Zapravo im je rekao: „Vaša motivacija i vještine u ribarenju su upravo ona dinamika koju trebam za novu vrst ribarenja.“ Svaki vjernik bi trebao slijediti Učiteljev primjer i zadobivati duše. Pošto se crkva sastoji od vjernika koji su pozvani biti svjedoci, logično je očekivati da svaka crkva bude crkva koja pridobiva duše. Nažalost, to nije slučaj. Previše je vjernika, i laika i propovjednika koji su apatični prema prilici da zadobiju duše za Kraljevstvo Božje. Ako je Isus obećao da će svoje učenike učiniti ribarima ljudi, postavlja se pitanje jesu li oni koji izabiru ne zadobivati duše uistinu pravi Isusovi učenici.

Želja za pridobivanjem duša Crkva koja zadobiva duše počinje sa *želim to raditi*, prije nego se postavi pitanje *kako se to radi*. Mog prijatelja koji ne lovi može se stalno grditi radi toga ili ga se protiv njegove volje može naučiti kako se to radi te mu se dati sva potrebna oprema, ali to neće donijeti ništa dobrog. „Ja to želim“, se prvo mora roditi u njegovom srcu. Lov mora postati strast. Mora postati značajan čimbenik u njegovom životu. Kako ja svog nezainteresiranog prijatelja mogu učiniti strastvenim ribičem? Kako mogu

Ako je Isus obećao da će svoje učenike učiniti ribarima ljudi, postavlja se pitanje jesu li oni koji izabiru ne zadobivati duše uistinu pravi Isusovi učenici.

vjernike motivirati da počnu pridobivati duše? Kako vođe mogu stvoriti crkvu koja će dosezati izgubljene kad u njoj nema strasti za to? Sve počinje s rođenjem ili obnovom želje. Na neki način, zadobivanje duša se mora vidjeti kao radost, ne

kao crnčenje; strast, a ne dužnost; oduševljenje, a ne nešto deprimirajuće.

Motivacija za pridobivanje duša

Bilo bi dobro da se prisjetimo da je radost Gospodnja naša snaga. To načelo leži u samom srcu motivacije za pridobiva-

nje duša. Kad je Isus rekao: „Učinit ću vas ribarima ljudi!“, On je svojim učenicima nudio bolji način života. Prije nego se Isus pojavio, oni su se zadovoljavali loveći neke vrste riba. Njihovi životi su se vrtili oko ribarenja kako bi preživjeli. Isus im je došao s novom osnovom za život kako bi *drugi* mogli živjeti. Niti jedan pastor ili duhovni vođa neće nikada motivirati vjernike da zadobiju duše tako da će ih pritisnati, prisiljavati ili stavljati na njih osjećaj krivice. Vjernici će postati evangelizatori jedino onda kada osjete radost i ispunjenje kad nekoga privedu Kristu. Jedino će oni koji evangeliziraju moći motivirati vjernike da evangeliziraju. Moj nezainteresirani prijatelj nikada sam neće otići u lov. Njega će zainteresirati samo netko do koga mu je stalo počne svjedočiti o uzbuđenju i oduševljenju koje osjeti kada ulovi ribu. On se nikada neće zaputiti na jezero s ribičkim priborom samo zato što mu je netko tko uopće nije ribič rekao da bi trebao. Nikad neće biti potaknut da kupi brod slušajući horor priče o ribarenju – nema zvocanja, riba se otrgnula, brodić se nasukao, svi su dobili morsku bolest.

Glavni razlozi zašto nismo dovoljno evangelizatori su:

1. *Nemamo dovoljno pastora i vođa koji zadobivaju duše.* Ako pridobivanje duša nije strast i veselje u životu vodstva, sigurno neće biti ni u životima onih koji ih slijede. Ljude ne zanima teorija.
2. *Mi pokrećemo ljude krivnjom umjesto djelotvornim uzorom i uzbuđenjem.* Puno ljudi odbijaju propovjednici i učitelji koji viču zapovijedi, a izostavljaju obećanja.
3. *Evangelizatori previše govore o svojim neuspjesima,*

a uspjehe ne pamte. Možete samo zamisliti kako će motivirani biti novi vjernici kad čuju priče o zalupljenim vratima, odbijenim svjedočanstvima i statistikama koliko je malo ljudi koji su molili moli-

Probaj da ne udaraš ljude po glavama. Neki su se žalili.

Buđenje želje za evangeliziranjem u crkvi počet će onda kad duhovni vođe postanu ribari ljudi van propovjedaone, te kad podijele radost i ispunjenje svog novog iskustva sa propovjedaone. Najefektivnija motivacija u stvaranju evangelizatora nije propovijedanje o zadobivanju duša već govorenje o tomu.

tvu spasenja postali pravi vjernici. To me podsjeća na poslovično neuspješnog prodavača metli koji bi pokucao na vrata i pitao: „Vi ne želite kupiti metlu, zar ne?“

Evangelizacija primjerom

Crkva koja pridobiva duše započinje s entuzijastičnim, utjecajnim zadobivačem duša. Niti jedna osoba u crkvi nije utjecajnija od pastora. Pastori mogu imati crkve u kojima će ljudi dovesti nevjerne, samo ako sami pridobivaju duše, s propovjedaone i izvan nje. Vjernici su umorni od toga da im se govori što da rade. Njima se mora pokazati kako izgleda pravo svjedočenje na ulici. Buđenje želje za evangeliziranjem u crkvi počet će onda kad duhovni vođe postanu ribari ljudi van propovjedaone te kad podijele radost i ispunjenje svog novog iskustva s propovjedaone. Najefektivnija motivacija u stvaranju evangelizatora nije propovijedanje o zadobivanju duša već govorenje o tomu. To sam vidio u svojoj službi nebrojeno puta. Kada sam bio pastor, često bi

propovijedao o evangeliziranju, ali bi najuspješniji bio onda kada bi svojoj zajednici pričao o duši koju sam prošli tjedan doveo Gospodu. Koliku bi radost doživio kada bi mi se ljudi na krštenju okrenuli i zahvalili što sam ih na njihovom radnom mjestu ili u njihovom domu priveo Kristu. U tim trenucima me moja zajednica mogla vidjeti kao svjedoka za Krista, baš kao i svog pastora. Kao pastor koji je i sam podložan mogao sam im u autoritetu reći: „Nasljedujte me, kao što ja nasljedujem Gospoda i pomoći ću vam da postanete ribari ljudi.“

Ključevi za izgradnju crkve koja evangelizira

1. *Crkva koja evangelizira ima vođe koji evangeliziraju.* Oni u drugima stvaraju glad na postanu djelotvorni svjedoci.

2. *Crkva koja evangelizira stvara prostor za one koji zadobivaju duše da svoju radost i svjedočanstvo podijele sa zajednicom.* Bilo bi dobro kada bi pastori ostavili jedan dio bogoslužja kako bi drugi mogli

dijeliti radost ribarenja ljudi.

3. *Pastor koji evangelizira će službom dati priliku da duše dođu Kristu.* Poziv na spasenje su prioritet u pentekostnoj crkvi. Čak i ako se nitko ne odazove, to je još uvijek pobjeda, jer davanje poziva podsjeća ljude na to zašto crkva postoji. Naravno, kada se netko odazove pozivu, radost na zemlji postaje nebeska radost.

4. *Crkva koja evangelizira ima uspješne suradnike u evangelizaciji.* Obučeni suradnici za evangelizaciju stvaraju one koji zadobivaju duše. Ako ljudi nauče kako dovesti druge do spoznaje Krista koji spašava u crkvi, moći će to isto učiniti u autu, kafiću, ulici ili u uredu. Prije nekog vremena sam propovijedao u crkvi koja je zadobivala duše, a imala je predivan zbor. Rekli su mi da ljudi koji žele pjevati u zboru moraju proći jednu audiciju i tri sastanka evangelizacijske obuke prije nego se uključe u rad zbora. Kada sam dao poziv za spasenje, članovi zbora su napustili mjesto gdje su stajali kako bi služili onima koji su došli Kristu. Nije ni čudo što ta crkva cvate. Nedavno me jedan od mojih unuka posjetio. Još nije ni došao na vrata kada me počeo kumiti da ga odvedem u ribolov. Zadnji put kada smo se vidjeli išli smo loviti i jako je zavolio ribolov. Ovaj put nisam mogao ići, ali zar ga je to spriječilo? Niti najmanje. On i baka su uzeli par štapova i nekoliko crva te otišli ribariti. Nisu ulovili nešto posebno, ali i to je bilo više nego što sam ja ulovio. Uspio je! Šestogodišnjak sa štapom, udicom i crvom. Možda si počeo čitati ovaj članak sa željom da nađeš neke nove ideje i tehnike kako bi izgradio crkvu koja evangelizira. Nadam se da te zahvatio Duh Božji s tajnom izgradnje evangelizirajuće crkve – a to je ljubav prema dušama, zajedno s pozivom da ideš loviti ribu skupa sa svojim Učiteljem. Za mene usporedba sa dva stožera ima duboko značenje. Assemblies of God i lanac trgovina Bass Pro su oboje u ribičkom biznisu. Obje ove dinamične institucije su centri za opremanje ribolovaca. No, niti jedna od njih ne može stvoriti ribolovca. Za njih se zanimaju i njihovu vrijednost prepoznaju samo oni koji žele uloviti ribu. Ako nemaš nimalo interesa za lov grgeča ili ljudi niti jedna od ovih organizacija ti ne može pomoći, ali ako zaista želiš loviti, pronaći ćeš način čak i ako tvoj pastor ne može ići s tobom. Dostajat će ti štap, udica, crv i baka.

Charles T. Crabtree

je pomoćnik glavnog superintendanta Assemblies of God.

Preveo Goran Punda

Pastor Evangelizator

RANDY HURST

O čito je da je Timotej bio pozvan i obdaren za pastoralnu službu. Međutim apostol Pavao, njegov uzor i mentor, poticao ga je da „djelo izvrši blagovijesničko.“ (2 Tim 4,5 Duda-Fučak).

EVANGELIZACIJA PRIMJEROM

Luka započinje knjigu Djela apostolskih govoreći o Gospodinu „sve što je Isus učinio i učio.“ (Djela 1:1). Poredak ovih riječi je značajan. Tendencija modernog obrazovanja je da prvo poučava, a onda očekuje od studenata da čine ono o čemu su bili poučavani. Isus je prvo *činio*; onda je poučavao. Apostol Pavao je rekao: „Nasljedujte mene kao što i ja nasljedujem Krista“ (1 Kor 11,1), i „Ono što ste od mene naučili i primili, što ste od mene čuli i na meni vidjeli, to nastavite činiti“ (Fil 4,9).

Ovaj princip poučavanja primjerom može se vidjeti kroz cijelo Pismo: Mojsije i Jošua, Ilija i Elizej i Isus i njegovi učeniци. To se nastavilo u novozačetnoj crkvi: Barnaba i Pavao, Pavao i Sila, i onda Pavao i Timotej.

Najveći vođe u povijesti vodili su i primjerom i zapovijedaњem. Mnogi od nas se mogu sjetiti ljudi koji su imali najveći utjecaj na nas. Stara poslovice je istinita: najvažnije lekcije su usvojene kroz promatranje, a ne kroz poučavanje.

Evangelizacija u lokalnoj crkvi započinje s pastorom. Da bi pastor bio u stanju

Pastor može pružiti model ili primjer za evangelizaciju i isto tako motivirati i mobilizirati svoju zajednicu.

Evangelizacija u lokalnoj crkvi započinje s pastorom. Da bi pastor bio u stanju motivirati zajednicu da evangelizira, on sam mora prvo pokazati model ili primjer evangelizacije.

motivirati zajednicu da evangelizira, on* sam mora prvo pokazati model ili primjer evangelizacije.

Prvo u svojoj vlastitoj obitelji. Modeliranje života evangelizacije treba započeti u domu. Evangeliziranje i poučavanje naše djece su glavni dio službe na koju nas

je Bog pozvao.

Drugo, pred crkvom. Jedan od najvažnijih načina na koji pastor može modelirati evangelizaciju u crkvi je kroz redovno upućivanje javnih poziva na spasenje. Čak i da nitko ne odgovori na poziv na spasenje, važna stvar se dešava. Lju-

di u zajednici imaju priliku osvjedočiti se o pastorovoj strasti i predanju u dosezanju izgubljenih. Pozivi na predanje trebali bi biti učinjeni s uvjerenjem, vjerom i iskrenošću.

Treće, u društvu. Najučinkovitiji pastori u evangelizaciji za koje ja znam imaju direktan osoban utjecaj na ljude izvan crkve. Izgrađivanje odnosa s nevjernicima u društvu i biti iskreno zainteresiran za njih kao ljude može rezultirati mnogim obraćenjima. Pastori bi trebali biti poput Vrhovnog Pastira koji je postao „prijatelj grešnika.“ Kada je pastor učinkovit u osobnoj evangelizaciji, to predstavlja primjer za cijelu zajednicu.

Četvrto, u pastorovom svijetu. Postoji direktna veza između pastorovog srca za izgubljenje u njegovom vlastitom društvu i vizije za izgubljene u svijetu. Kada crkva vidi da pastorovo srce kuca za izgubljene u svijetu, to će utjecati na to kako će oni gledati na izgubljene u svom društvu. Imaju vizije i bremena za izgubljene u svijetu općenito donijet će plodove i u lokalnoj zajednici.

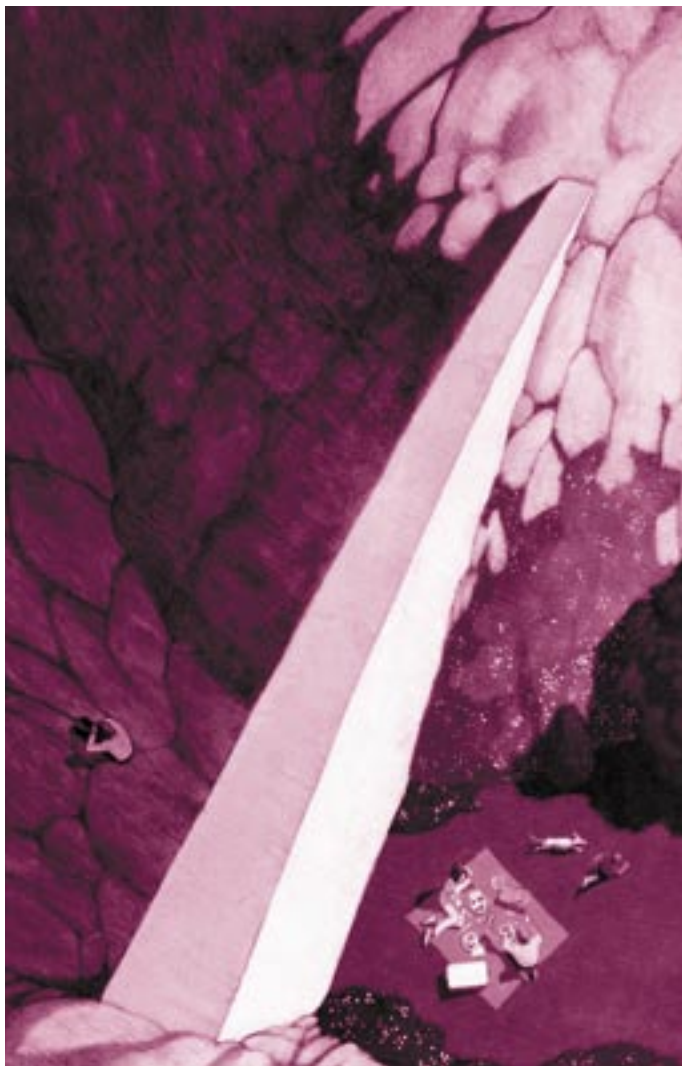
MOTIVACIJA ZA EVANGELIZACIJU

Motivirajuća snaga za evangelizaciju dolazi od Duha Svetoga. Ono što je vjernicima u lokalnim crkvama neophodno jesu ohrabrenje i trening. Motivacija za evangelizaciju dolazi primarno na dva načina: kroz osobno poticanje ljudi i kroz javno propovijedanje. Pastor obično dobije ono što propovijeda. Propovijedati o evangelizaciji jednom ili dva puta godišnje nije dovoljno da održi fokus zajednice na dosezanju nespasenih. Da bi motivirao zajednicu na evangelizaciju, pastor mora strateški i redovno propovijedati o tome.

Emocionalizam ili senzacija nisu stvari koje će najučinkovitije potaknuti vjernike da prakticiraju evangelizaciju. Dva najjača motivirajuća faktora za evangelizaciju su sljedeća:

Odgovor na Kristovu žrtvu. Za efekti-

vnu evangelizaciju potrebna je kontinuirana i svježja svjesnost da je Krist umro za nas. Naša kršćanska služba je logičan i „razumski“ odgovor na žrtvu našeg Gospoda (Rim 12,1). Apostol Pavao je shvaćao Kristovu žrtvu osobno i to je bila tajna njegove snažne motivacije za doseza-

Tendencija modernog obrazovanja je da prvo poučava, a onda očekuje od studenata da čine ono o čemu su bili poučavani. Isus je prvo činio; onda je poučavao.

ne izgubljenih. Pavao je otkrio da njegova motivacija dolazi iz logičnog zaključka da „Jedan je umro mjesto svijetu...a On je umro mjesto svijetu da živi ne žive više za same sebe, nego za onoga koji je umro i uskrsnuo za njih“ (2 Kor 5, 14-15).

Djelo Duha. Evangelizacija je prvenstveno djelo Duha Svetoga. Osvjedočavanje nevjernika o njihovom grijehu nije naše djelo već djelo Duha Svetoga. Mi svjedočimo za Krista, ali Duh je onaj koji osvjedočuje nevjernika o grijehu i vodi ga do priznanja i pokajanja. Također, Duh

je onaj koji nas osposobljava da kroz djela i riječi svjedočimo učinkovito za istinu i o stvarnosti Kristove prisutnosti u našim životima.

Pastor koji održava fokus svoje crkve na Kristovoj žrtvi i sili Duha Svetoga – Onoga koji nas osposobljava da vršimo Božje zapovijedi – je pastor koji upotrebljava dva najsnažnija moguća motiva za poticanje evangelizacije.

MOBILIZIRANJE ZA EVANGELIZACIJU

Evangelizacija u lokalnoj crkvi mora se očitovati kroz dva načina – na crkvenim službama i kroz osobnu evangelizaciju. Važnost redovitog upućivanja javnog poziva za spasenje potrebno je naglasiti iznova. Bilo da netko odgovori na poziv ili ne, to nije znak da je propovijed ili služba bila učinkovita. Ako se nitko ne odazove na poziv to nije znak da je pastorova poruka bila neučinkovita. Dolazak osobe Kristu je na kraju krajeva djelo Duha Svetoga. Mi naviještamo evanđelje i dajemo poziv, ali jedino Bog može osobi otvoriti srce (Dj 16,-14). Pavao je rekao o svojoj apostolskoj službi: „Ja sam posadio, Apolon je zalio, ali je Bog činio da raste“ (1 Kor 3,6).

Kada je pastor predan tome da redovito upućuje javne pozive na spasenje, Bog će poslati nevjernike u takve crkve da se odazovu na te pozive. Nismo mi ti koji gradimo crkvu, već to čini sam Isus Krist.

Mladi čovjek koji je tek nedavno prihvatio pastorsku službu došao me je upitati za savjet. Ja sam ga ohrabrio da na kraju svake nedjeljne službe uputi poziv za spasenje čak i ako se nitko ne odazove cijelu godinu. Kada sam godinu dana kasnije služio u njegovoj crkvi, crkva je bila narasla od nekih 100 ljudi na više od 700. On mi je rekao da je jedan od glavnih razloga takvog rasta bila činjenica da je svake nedjelje davao javne pozive za spasenje.

Bog ga je blagoslovio tako da je u njegovu crkvu slao nevjernike i otpadnike. Superintendent Minnesota okruga Clarence St. John vršio je pastorsku službu 21 godinu u Hibbingu Minnesota. On je vjerno 7 godina svake nedjelje upućivao pozive na spasenje prije nego što je vidio ikakve rezultate. Onda se jedne godine 50 ljudi odazvalo pozivu. Dvije godine kasnije, čak i kada su podigli novu zgradu, i dalje su morali održavati dvije službe nedjeljom ujutro jer su te godine imali 377 novih obraćenika.

Postoje mnogi pristupi u obučavanju vjernika za osobnu evangelizaciju. Ali ponekad obujam sadržaja koji se poučava može biti opterećujući za vjernike. To je glavni razlog zašto mnogi kršćani nisu uključeni u osobnu evangelizaciju. Mnogima se daje lažni dojam da moraju napamet naučiti velike dijelove Pisma koje onda trebaju podijeliti s nevjernicima. Iako je Isus citirao Pismo često, interesantno je primjetiti da Isus nije citirao Pismo u razgovoru sa Samaritankom ili Nikodemom. Moramo znati da u evangelizaciji mi ne prenosimo znanje niti uvjeravamo ljude o istinitosti naše vjere. Naprotiv, mi svjedočimo o odnosu kojeg imamo s Kristom. Želim dati nekoliko prijedloga koji nam mogu pomoći da budemo učinkovitiji u osobnom svjedočenju:

1. Svjedoči iz svog vlastitog iskustva - i iz svog osobnog odnosa s Kristom - o oproštenju grijeha, o tome da ste sada novi čovjek u Kristu i da imate vječni dom na nebesima. Najučinkovitije svjedočanstvo koje možemo dati nije ono što znamo, već o onome koga znamo. Apostol Petar je rekao da budemo „uvijek spremni na odgovor svakome tko vam zatraži razlog nade koja je u vama.“ (1 Pet 3,15).
2. Izbjegavaj vjerske argumente i kontro-

ga života.

3. Iskoristite svaku prigodu da ljude pozovete u crkvu gdje mogu doživjeti Božju prisutnost i čuti Riječ.

4. Molite za nevjernika u njegovoj ili njezinoj prisutnosti. To je jedan od najsnajznijih načina evangeliziranja. U tim trenucima često nevjernici mogu neposredno osjetiti stvarnost našeg iskustva s Bogom kada nas čuju kako razgovaramo s njime u molitvi.

Pastor može pružiti model ili primjer za evangelizaciju i isto tako motivirati i mobilizirati svoju zajednicu. Ali kao pentekostalni službenici i vjernici nikada ne smijemo zaboraviti da je evangelizacija primarno djelo Duha Svetoga i da Duhom ispunjeni vjernici imaju privilegiju sudjelovati u čudima koja Bog čini u ljudskim životima izbjavljajući ih „iz tame u svoje divno svjetlo“ (1 Pet 2,9).

Randy Hurst

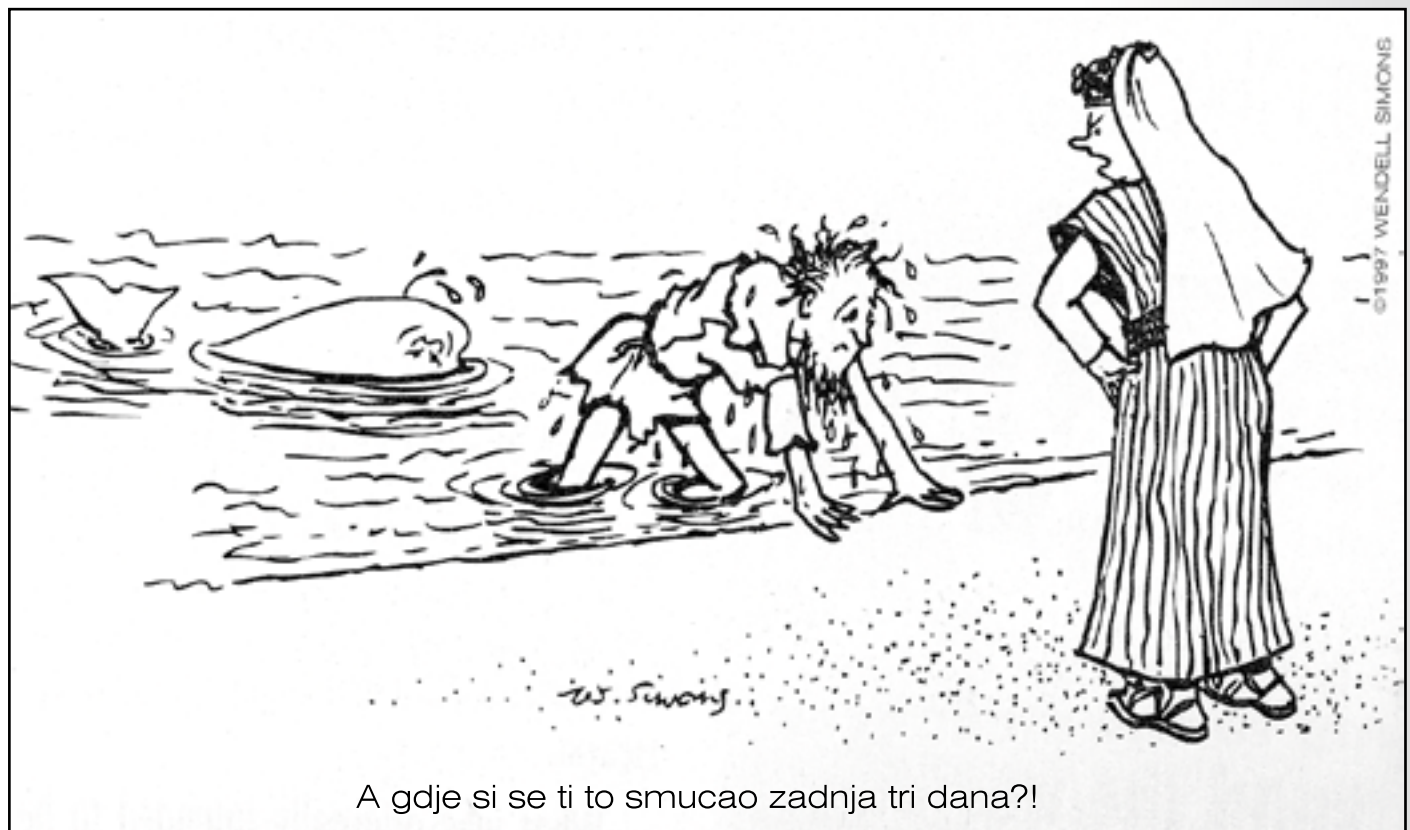
je povjerenik u Povjerenstvu za evangelizaciju, Springfield, Missouri.

**Iako i muškarci i žene obavljaju pastorsku službu, korištenje zamjenice muškog roda za riječ „pastor“ pojavljuje se u ovom članku poradi lakšeg čitanja.*

Preveo Ervin Budiselić

Najučinkovitiji pastori u evangelizaciji za koje ja znam imaju direktan osoban utjecaj na ljude izvan crkve. Izgrađivanje odnosa s nevjernicima u društvu i biti iskreno zainteresiran za njih kao ljude može rezultirati mnogim obraćenjima.

verze u razgovoru s ljudima. Umjesto toga fokusirajte se na osoban odnos s Bogom, na to je li osoba s kojom razgovarate pronašla mir s Bogom, zna li da su joj grijesi oprošteni i ima li sigurnost vječno-

A gdje si se ti to smučao zadnja tri dana?!

Evangelizacija

važna sastavnica crkvenog rasta

Rezultati istraživanja o evangelizaciji na nacionalnoj razini otkrili su važne razlike u stavovima i ponašanjima pastora i laika iz crkava sa različitim razinama rasta ili pada posjećenosti.

U RASTUĆIM CRKVAMA:

- *Evangelizacija je pastoru prioritet.* Pastori rastućih crkava su skloniji ocijeniti evangelizaciju kao jedan od tri prioriteta nego oni kojima je posjećenost ista ili u padu (42% naprema 29%).
- *Pastori su osobno angažirani u evangelizaciji i upoznati su sa programima evangelizacije.* Vjerojatnost da su pastori rastućih crkava prošlog mjeseca doveli nekoga Kristu je 50% veća nego onih kod kojih je broj isti ili u padu (46% naprema 30%).
- *Propovijedano je više poruka spasenja.* Prema podacima dobivenima od laika, više poruka spasenja je dano u rastućim crkvama (65% naprema 51%).

- *Nastojanja oko evangelizacije su veći prioritet i bolje su organizirane.* Laici iz rastućih crkava će gotovo dvostruko češće organizaciju zadnjeg evangelizacijskog događanja ocijeniti izvrsnom (30% naprema 15%).
- *Laici sebe vide kao dio evangelizacijskog tima.* Veći je postotak laika rastućih crkava koji se neće složiti da je „pastor glavni i odgovorni za evangelizaciju“ (83% naprema 72%). Isto tako je veća vjerojatnost da oni čitavu crkvu doživljavaju „evangelizacijskim timom“.

U CRKVAMA ČIJA JE POSJEĆENOST ISTA ILI U PADU:

- *Pastori nisu u osobnom kontaktu s ne-kršćanima.* Pastori nerastućih crkava se ne susreću s ljudima koji

- nisu vjernici (13% naprema 6%).
- *Pastori laike ne vide kao podršku.* Pastori crkava koje ne rastu će vjerojatno duplo češće ocijeniti spremnost laika u evangelizacijskim programima kao „bijednu“ (37% naprema 17%).
- *Pastori i laici se osjećaju krivima, ili, u najmanju ruku, osjećaju nedostatak u svojoj crkvi.* Pastori nerastućih crkava se češće od drugih slažu s tvrdnjom, „Osjećam se krivim jer ne dovodim ljude Kristu na redovnoj osnovi“ (47% naprema 33%).

Usvojeno iz National Evangelism Survey Results

priredila Mary Ellen Knapka (Carol Stream, Ill.: Cti, Lipanj 1995) 32 – 36. Korišteno s dozvolom.

Razvoj evangelizacijskog vodstva u Crkvi

BILL BRIGHT

Najvažniji zadatak Crkve je pomaganje u izvršenju Velikog poslanja. Prema tome, prvi prioritet treba biti razvijanje evangelizacijskog vodstva koje bi nosilo tu misiju.

Povrh tog osjećaja prioriteta treba biti svjesnost o jedinstvenom vremenu u kojemu živimo. Poslije skoro 2000 godina blizu smo stvarnog ispunjenja Velikog poslanja.

Božja je pomoć već vidljiva. Mogućnosti za svjedočenje su nebrojene. Primjerice, danas imamo otvorena vrata i izvanredne mogućnosti u do sada zatvorenim društvima kao što su ona u bivšim komunističkim zemljama. U Sjedinjenim Američkim Državama imamo slobodu i opći mir koji pogoduju evangelizaciji. Koliko će dugo biti otvorena ta vrata mogućnosti? Prijeteći olujni oblaci nadvisili su se nad većinu svijeta i ne znamo koliko će ih dugo Bog zadržavati. Prema tome, moramo djelovati brzo i odlučivati s velikim osjećajem hitnosti. Gospodin nam je pribavio nevjerojatne resurse za dovršenje zadatka. To uključuje suvremena tehnička pomagala kao što su radio, televizija, film, video, koje ranije generacije nisu imale. Primjerice, samo jedno

Crkve i evangelizacijski vođe s discipliniranim životom posta i molitve vidjet će uzbuđljive proboje u svojim evangelizacijskim programima i duhovnom ozračju njihovih crkava.

od naših pomagala, film *Isus*, dugometražni film o životu Isusa Krista temeljen na Evanđelju po Luki, prikazuje se dnevno u stotinama gradova i naselja. Često se projicira na plahte ispred mnoštva seljana na mjesečevoj svjetlosti u najudaljenijim krajevima svijeta. Od 1. siječnja 1998., više od 1,3 milijardi ljudi vidjelo ga je na 440 jezika u 220 zemalja. Milijuni su donijeli odluku vjerovati u Krista. Cilj našeg projekta "Jesus Video Saturation" je učiniti priču o našem Gospodinu i evanđelju dostupnom u svakome domu u Americi. Crkveni djelatnici ostavljaju besplatno taj isti film na video kasetama u mnogim domovima. Zbog korištenja djelotvornog programa izgrađivanja ljudi nakon odluke, postotak odaziva je vrlo velik. Mnoge crkve diljem Amerike i u svijetu koriste tu vrlo djelotvornu i jeftinu video strategiju kao svoju vlastitu i prekrivaju svoja susjedstva i gradove spoznajom o Gospodinu.

Cilj je, da se pomoću filma, videa, osobnog svjedočenja i radom sa stotinama misijskih organizacija i tisućama crkava iz većine denominacija, omogući svakoj osobi na svijetu upoznati Isusa Krista. To ne uključu-

je samo nezahvaćene etničke skupine na egzotičnim krajevima svijeta, već upravo ovdje, kod kuće – naše susjede i zajednice – gdje je prijeko potrebna odlučna evangelizacija od strane lokalnih crkava.

Iz ovih stvarnosti treba biti jasno da su vizija i hitnost dvije najvažnije značajke za razvoj crkvenog evangelizacijskog vodstva.

Vizija. Vizija mora biti usadena u evangelizacijske vođe. Gdje nema vizije za evangeliziranje, crkva duhovno umire, zajedno sa stanovništvom koje je mogla zahvatiti. Vođa bi trebao jasno vidjeti i biti zahvaćen trenutnom relevantnošću i nužnom naravi Velikog poslanja. Vođa ne bi smio biti ograničen u mišljenju, već bi trebao imati veliku viziju,

vjerujući Bogu u svojim velikim planovima i ciljevima za zahvaćanje izgubljenih na Božju slavu. Naša vizija treba biti toliko velika da njezino ostvarenje bude nemoguće bez Božje intervencije. Razvijanje vizije koja se može ostvariti samo uz raspoložive ljudske resurse može nas spriječiti da se pouzdamo u Boga, kojemu je sve moguće.

Hitnost. Vođa treba također imati i osjećaj za hitnost. To ne podrazumijeva da želimo biti ispred Duha Svetoga, jer jedino on privlači ljude Kristu. No, želimo biti i ići u korak s brzim djelom koje on radi danas u svijetu. Vođa treba biti u toku događanja, motiviran te brz na uočavanje i iskorištanju evangelizacijskih prilika koje

Gospodin može pružiti, poput djelatovnih sredstava komunikacije.

Jedna od pojedinačno najvažnijih osobina koja se treba razviti kod evangelizacijskog vođe je da on ili

ona postanu ljudi molitve. Duhovne se pobjede dobivaju i ljudi spašavaju kroz molitvu. Božja je vojska jedina vojska koja se bori na koljenima. Ni-

da iste su kao i one koje trebaju biti razvijene kod svakog crkvenog člana. Međutim, vođama posebno želimo naglasiti sljedeće:

- Budite ispunjeni i upravljani Duhom Svetim te hodajte u poslušnosti.
- Imajte kristoliku ljubav za duše.
- Imajte ljubavi prema Božjoj riječi i budite ozbiljan proučavatelj Biblije.
- Imajte zdravo razumijevanje osnovnih istina kršćanske vjere.

• Budite obučeni voditi ljude u primanju Krista i obučavajte druge.

• Imajte srce sluge.

Služenje. Apostol Pavao je smatrao sebe robom [slugom] Gospodina Isusa Krista (Rim 1,1), koji se ponizio i postao sluga

sivima (Fil 2,7). Moramo nasljedovati svoga Gospodara i biti sluga i njemu i jedan drugome.

Naš nam je Gospodin Isus dao glavni preduvjet za vodstvo – služenje: “Tko hoće da među vama bude

najveći, neka vam bude poslužitelj. I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga. Tako i Sin Čovječji nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge” (Mt 20,26-28).

Naša motivacija treba biti uvijek služiti, a ne da nama služe. Kod evangeliziranja moramo sebe smatrati slugama ljudima i zajednicama koje želimo dosegnuti, dajući svoj život i energiju za njihovu dobro-

bit, kao što je naš Gospodin Isus učinio za nas.

Crkve koje razvijaju evangelizacijske vođe koji imaju viziju, smisao za hitnost, ljubav za duše i Božju riječ, srce sluga; koji su molitveni borci,

jedno se evangelizacijsko nastojanje, bilo pojedinačno ili skupno, nikada ne bi trebalo poduzeti ukoliko nije poduprto intenzivnom molitvom. Uz ovo, snažno potičem biblijsku disciplinu koja nam uz molitvu po-

Gospodin nam je pribavio nevjerojatne resurse za dovršenje zadatka, suvremena tehnička pomagala kao što su radio, televizija, film, video... Primjerice, samo jedno od naših pomagala, film Isus, dugometražni film o životu Isusa Krista temeljen na Evanđelju po Luki, prikazuje se dnevno u stotinama gradova i naselja.

maže usredotočiti se na Gospodina. Odricanje od naših tjelesnih apetita pomaže nam poniziti se i ispuniti uvjete iz 2 Ljetopisa 7,14.

Mnoge osobine koje trebaju biti razvijene kod evangelizacijskih vo-

Naša motivacija treba biti uvijek služiti, a ne da nama služe. Kod evangeliziranja moramo sebe smatrati slugama ljudima i zajednicama koje želimo dosegnuti, dajući svoj život i energiju za njihovu dobrobit, kao što je naš Gospodin Isus učinio za nas.

ispunjeni Duhom i adekvatno obučeni, bit će najdjelotvornije u pomaganju da se izvrši Veliko poslanje. Ti sluge – radnici koji sada pomažu u izgradnji Božjega kraljevstva jednoga će dana čuti Gospodina kako kaže one dragocjene riječi: “Valjaš, slugo dobri i vjerni!”

Dr. Bill Bright

je osnovao Campus Crusade for Christ International, Orlando, Florida.

Molitva i post

– ključ za evangelizaciju

Molitva i post su u biti duhovna atomska bomba te najznačajniji ključ za evangelizaciju i izvršenje Velikog poslanja.

Crkve i evangelizacijski vođe s discipliniranim životom posta i molitve vidjet će uzbuđljive proboje u svojim evangelizacijskim programima i duhovnom ozračju njihovih crkava. Molim se da dva milijuna ljudi može moliti i postiti (uz tekućinu) 40 dana za probuđenje naroda i svijeta te izvršenje Velikog poslanja. Crkveni vođe i članovi također se mogu usredotočiti na svoje društvene zajednice.

Zašto post? To je biblijska praksa. Post nam, odricanjem naših tjelesnih apetita, pomaže poniziti se i ispuniti uvjete iz 2 Ljevitopisa 7,14. Zašto 40 dana? Gospodin Isus nam je pokazao primjer prije nego što je započeo svoju službu. U Velikom poslanju zapovijedio nam je da poučavamo sve što je on poučavao. To uključuje post od 40 dana prije nego što poduzmemo neku posebnu misiju.

Moj prvi četrdesetodnevni post, 1994. godine, bio je najradosnije razdoblje u mome životu. Nikada nisam iskusio takvu prisnost s Gospodinom.

Ako netko nije vođen postiti svih četrdeset dana, neka čini kako ga Duh vodi. Mnogi kršćanski vođe počeli su se od 1994. sastajati radi trodnevnog posta i molitve za probuđenje. Neposredno nakon našega sastajanja 1994. u Orlandu, kršćanski su mediji počeli izvještavati o počecima velikih probuđenja po crkva, biblijskim školama i koledžima diljem Amerike. Otada smo se sastali još i 1995., 1996. i 1997. sa stalnim rastom sudionika; planirano je sastajati se godišnje. Događaj u 1997. privukao je skoro 3000 ljudi koji su pratili preko satelita, sudjelujući iz crkava, koledža, zatvora i drugih lokacija.

Možda je jedan od najvećih rezultata posta i molitve kršćanskih vođa “Mission America” jedinstvo većine velikih denominacija i paracrkvenih skupina koje zastupaju milijune kršćana u približno 200 tisuća crkava – što se nije dogodilo još od prvoga stoljeća.

“Potičem sve crkvene članove, posebice evangelizacijske vođe, da započnu s ovom biblijskom disciplinom.

Pentekostni prioriteti

– ključ za živu, rastuću crkvu

Priča o tome kako je jedna crkva s 42 osobe u 1991. godini, sastajući se u kršćanskoj knjižari, narasla na više od 4200 osoba u 2001., sastajući se u višemilijunskom kompleksu, jednaka je čudu. Kratka povijest ove crkve služi kao snažan podsjetnik da Bog može i da prodi u kolijevku čovječanstva kako bi čudesno djelovao – suvereno pokazivao svoju veličinu. Iako ovaj intervju nije pripovijetka o tome kako je crkva prolazila iz dojenačke dobi u odraslu dob, pokazuje neke od pentekostnih prioriteta koji su pomogli da crkva James River Assembly of God postane najbrže rastuća Assembly of God crkva između 1991. i 2000. Bivši glavni superintendent Thomas E. Trask posjetio je Johna Lindella, glavnog pastora James River Assembly u Springfieldu, Missouri, kako bi razgovarao o tim prioritetima te o njihovoj važnosti za pentekostno poslanje crkve.

ČEMU PRIPISUJETE RAST JAMES RIVER ASSEMBLY OF GOD?

LINDELL: Rast James River Assembly pripisujem suverenom Božjem djelovanju. Uz to, ljudi su se posvetili nekim osnovnim načelima. Imaju srce za izgubljene i posvetili su se služenju, umjesto da budu samo promatrači. Evangelizacija je oduvijek bila središnji dio crkvenog življenja i službe.

LJUDI SLIJEDE VODU. ŠTO

Danas postoje mnoge ideje o tome kako voditi crkvu. Ako pastor pokušava oponašati različite modele službe, a ti modeli nisu u skladu s osobnošću njegove crkve, ljudi postaju zbunjeni. Međutim, ako pastor zasniva svoj model na Bibliji, tada poučava ljude autoritetu Pisma.

JE BILO U VAŠEM SRCU DOK STE BILI SVJEDOKOM TOGA IZVANREDNOG RASTA CRKVE?

LINDELL: Ljudi me pitaju imam li viziju za crkvu, a ja im kažem kako nisam pravi vizionar. No, želim da za deset godina ova crkva bude malo-pomalo, mrvicu po mrvicu, što jednostavnija u prihvaćanju načela koja vidimo u novozavjetnoj crkvi.

KOJA JE KORIST OD ZASNIVANJA STILA SLUŽENJA NA BIBLIJSKOM MODELU?

LINDELL: Danas postoje mnoge ideje o tome kako voditi crkvu. Ako pastor pokušava oponašati različite modele službe, a ti modeli nisu u skladu s osobnošću njegove crkve, ljudi postaju zbunjeni. Međutim, ako pastor zasniva svoj model na Bibliji, tada poučava ljude autoritetu Pisma. Time pastor povećava svoj vlastiti autoritet, jer može reći: “Ovo nije moja zamisao, već Biblije”. Ima mnogo koristi u biblijski utemeljenom služenju koje se usredotočuje na temeljna načela.

ČVRSTO USTRAJETE NA VEČERNJEM NEDJELJNOM BOGOSLUŽENJU. ZAŠTO?

LINDELL: Mnoge naše crkve prešle su na služenje u posebnim područjima. Tijekom nedjeljnog poučavanja odrasli su u jednom dijelu zgrade, dok su djeca u drugom. U tom smo procesu

podijelili obitelj za nedjeljnih bogoslužbenja. Iako Bog zahvaća djecu kroz različite službe djeci, ona još uvijek trebaju imati vrijeme s odraslima. Uvidjeli smo da bi izgubili dobro nasljeđe crkve kad naša djeca ne bi sudjelovala s odraslima. Kad svi doživljavaju isto, osjećaju djelovanje Duha, prenosi se dobro nasljeđe. Zato u James River crkvi smatramo da je nedjeljno večernje bogoslužnje važno. To je jedino bogoslužnje u tjednu u kojemu naše obitelji mogu što-vati zajedno.

Drugi razlog zašto je nedjeljno večernje bogoslužnje važno, je taj što pruža ljudima priliku provesti vrijeme pred Bogom, gdje ih Božji Duh može susresti u njihovim potrebama.

KAKO SE PRIPREIMATE ZA NEDJELJNO VEČERNJE BOGOSLUŽENJE

LINDELL: Krajnje se trudim u pridavanju važnosti nedjeljnom večernjem bogoslužnju. Uvidio sam da je ono što je meni kao pastoru važno, važno je i crkvi. Imamo kompletan zbor i orkestar koji su predani tome da budu prisutni svake nedjelje uvečer. To je velika predanost s njihove strane. Zahvalan sam što imam vođu slavljenja i zbor koji to žele činiti. Dajem, također, prioritet poruci. Ne želim propovijedati iz starih propovijedi u nedjelju navečer.

VAŠE SU PROPOVIJEDI POSTALE OBILJEŽJE VAŠE SLUŽBE. KAKO OSTAJETE SVJEŽI U SVOM PROPOVIJEDANJU?

LINDELL: Volim čitati i proučavati. Komentator Adam Clark je rekao: "Morate proučavati do iznemoglosti, i ponovno oživjeti". To je poziv pastora u novozavjetnom smislu. Apostoli su rekli: "Mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi" (Dj 6,4). Nije dobro da pastori zanemaruju te stvari. Pastori moraju odlučiti koji će biti njihovi prioriteti. Ja sam odlučio usredotočiti se na molitvu, Božju riječ i razvijanje vodstva.

Od vremena kad je crkva bila mala, radio sam prema onome što nazivam planiranim zanemarivanjem. Planiram zanemariti sve, dok moja poruka nije gotova. Proučavam u utorak ujutro, tijekom čitave srijede, u petak ujutro, te subotu dok ne završim, što je obično rano popodne. Provodim otprilike 8-10 sati tje-

dno na pripremanju poruke. Ako je teška tema, može zahtijevati i do 18 sati. Moj prioritet u svakome tjednu je osigurati odgovarajuće vrijeme za proučavanje. Ako nisam pripremljen, ljudi osjećaju da dobivaju mrvice te da nedjeljna bogoslužnja nisu važna.

DRUGI SNAŽAN OBIČAJ VAŠE CRKVE JE TJEDNI MOLITVENI SASTANAK.

ŠTO JE DOVELO DO TOGA?

LINDELL: Na jednoj konferenciji teološkog fakulteta Assemblies of God jedan je govornik rekao: "Ljudi govore o molitvi u školi, a nemamo molitvu u crkvi. Imajte molitvu u crkvi, tada ćemo govoriti o ovome drugom". Uvjerio me. James River je dobra crkva s mnogo dobrih stvari koje se događaju, no nisam poučavao ljude molitvi. Spurgeon je rekao: Ako crkva želi da Bog bude blizu, ne može bez molitve. Jedan od prvih znakova da Bog nije blizak crkvi je nemar u molitvi".

Iskreno, nisam znao kako voditi molitveni sastanak. Zamolio sam Gospodina da mi pokaže što možemo učiniti. Zaklju-

ono što radiš srijedom navečer. Ako nije pokvareno, nemoj popravljati".

No, nisam mogao zaobići činjenicu da ne molimo. Ako nisam učio ljude odvažno pristupati prijestolju milosti, pronaći milosrđe i milost koji će im pomoći u času potrebe, što sam ih onda učio?

Došao sam dotle da sam rekao vodstvu: "Znam što je najbolje za crkvu".

U crkvi James River pokušao sam reći: "Gospodine, što god mi kažeš da učinim, poslušat ću". Osjećao sam da ću biti neposlušan ako ne uspostavim molitvu u crkvi srijedom navečer.

OPIŠITE ŠTO VAM JE BILO U SRCU I ŠTO STE NAUČILI VODEĆI CRKVU NAGLAŠAVAJUĆI MOLITVU

LINDELL: Pastor Cho kaže da pastor treba voditi molitveni sastanak. Ja sam rekao: "Bože, ti trebaš voditi molitveni sastanak". Podrijetlom sam iz Presbiterijanske crkve i volim planirati. Misao da trebam samo krenuti i vidjeti što će Bog učiniti bila je neuobičajena za mene. Da budem potpuno iskren s vama, prve sam godine bio nasmrt uplašen.

Tijekom te prve godine unajmio sam hotelsku sobu gdje sam postio i molio čitav dan. Rekao sam: "Gospodine, ako se ti ne pojaviš, ja nemam ništa, ubrzo će nam dosaditi. No, ako budeš ti prolazio pored ljudi, tada se od toga ljudi nikada neće umoriti. Jedino ti možeš preobraziti ljude".

Na našim molitvenim sastancima bilo je vremena kad se činilo kako se krećemo na četvrtastim kotačima pokušavajući pokrenuti stvar. Ponekad bih odlazio kući obeshrabren nedostatkom gorljivosti na sastanku ili zbog osjećaja da Duh nije djelovao.

Ponekad su molitveni sastanci bili veličanstveni. Ljudi su dolazili u crkvenu prostoriju na kraju radnoga dana i doživljavali Božju prisutnost. Shvaćali

su da nam Bog daje da okusimo u što se molitveni sastanak može pretvoriti. U njihov život ulazila je snaga nakon vremena provedenog u Božjoj blizini. Probudio bih se sljedećeg jutra osvježen silom koja je proizlazila iz molitvenog sastanka. Bog djeluje u mom srcu kroz zajednički molitveni sastanak koji me obnavlja više od ičeg drugog.

Naučio sam da vođenje ljudi u čekanju na Gospodina i susretu s njim zahtijeva vrijeme. Tražimo da ljudi provedu sat i pol u molitvi srijedom navečer dok prosječni

Volim čitati i proučavati. Komentator Adam Clark je rekao: "Morate proučavati do iznemoglosti, i ponovno oživjeti". To je poziv pastora u novozavjetnom smislu. Apostoli su rekli: "Mi ćemo se posvetiti molitvi i posluživanju Riječi" (Dj 6,4). Nije dobro da pastori zanemaruju te stvari. Pastori moraju odlučiti koji će biti njihovi prioriteti. Ja sam odlučio usredotočiti se na molitvu, Božju riječ i razvijanje vodstva.

čio sam da ako će crkva moliti, mora biti u vrijeme kad se crkva sastaje, zato jer su ljudi zauzeti. Pokušali smo započeti s ranom jutarnjom molitvom, no ljudi nisu došli.

U srijedu navečer okupljalo se više od 400 ljudi i Gospodin je blagoslivljavao. Upitao sam vodstvo crkve što misli o uspostavljanju molitvenih sastanaka srijedom navečer. Rekli su: "Ljudi te vole, Johnne, i slijedit će te. No, u šest mjeseci preplovit ćeš posjećenost na sastancima. Moraš znati svoje jake strane. Bog blagoslivlja

pastor provodi dnevno 15 minuta u molitvi. Molitva je disciplina koja se mora poučavati, a to zahtijeva vrijeme.

Također sam shvatio da je molitveni sastanak poput bebe koja prerasta u dvogodišnjaka ili trogodišnjaka zatim u predškolsku dob, zatim u školsku dob. Mi smo u molitvenom rastu tek u predškolskoj dobi. Doći će dan kad ćemo se potpuno razviti.

Te molitvene sastanke srijedom održavamo posljednje tri godine u desetogodišnjem postojanju. Ono što me najviše iznenadilo tijekom tog vremena je to što je posjećenost rasla, umjesto da se smanjuje. Motivacija za naše molitvene sastanke nikada nije bila ono što bi se dogodilo toga tjedna ili te godine u crkvi James River. Sada, poslije šest godina i više od tristo molitvenih sastanaka, vjerujem da Bog kaže: Ti ljudi u James River zajednici dolazili su kad je bilo vruće i hladno, dolazili su i kad im nije bilo do toga. Čekali su na me i zazivali me. Odazvat ću im se.

KOJI JE OBLIK VAŠEGA MOLITVENOG SASTANKA?

LINDELL: Uobičajeno imamo vrijeme štovanja, pomažući ljudima da se umom usredotoče na Boga. Pri dolasku ljudima dijelimo molitvene kartice. Svatko tko ima potrebu ispunjava molitvenu karticu i cijeli mjesec molimo za te potrebe.

Sva moja priprema za taj sastanak sastoji se od molitve. Dopuštam Gospodinu da mi stavi na srce ono što želi reći kroz mene. Dajem kratak poticaj za molitvu. To uglavnom vodi ljude prema određenom području u kojemu Bog želi djelovati te večeri. Možda ima potreba, neka tragedija ili hitna potreba za koju tražimo da ljudi mole. Možemo moliti jedni za druge, no uvijek imamo vrijeme kada ljudi mogu osobno tražiti Gospodina, na svom mjestu ili ispred oltara. Molimo i za naš grad, državu i vođe koji su na vlasti.

U prosincu je fokus našeg molitvenog vremena vrlo specifičan. Molimo za brojne evangelizacijske programe koje crkva organizira u društvu, kao i za spasenje velikog broja gostiju koji će posjetiti crkvu tijekom toga mjeseca. Prošle se godine

spasilo više ljudi tijekom prosinca na našim nedjeljnim jutarnjim bogoslužjenjima nego bilo kojeg drugog mjeseca.

Povrh svega ovoga, dajem kratak sažetak svoje nedjeljne jutarnje poruke. Primjerice, upravo sada propovijedam seriju propovijedi iz Djela apostolskih. Imamo stotine ljudi koji trebaju ispunjenje Svetim Duhom. Ushićen sam kad razmišljam kako stotine ljudi prihvaća krštenje u Duhu Svetomu i što to može učiniti za jugozapadni Missouri.

ZAŠTO JE OLTAR VAŽAN U VAŠOJ CRKVI?

LINDELL: Budući da sam odgajan kao prezbiterijanac, došao sam u Assemblies of God s nekoliko pitanja. Istražujući Pismo i kroz djelovanje Duha u mom srcu uvidio sam vrijednost u stvarima koje ne-

Zabrinut sam što u pentekostnoj crkvi mnogi iz mlađeg naraštaja smatraju pentekostne prakse, kao što je javno ispovijedanje vjere, molitva na glas i krštenje u Duhu Svetome, zastarjelima te samo dijelom pentekostne kulture. Žao mi je pastora koji nisu učvrstili svoja uvjerenja po pitanju temeljnih načela u pentekostnom služenju.

ki ljudi smatraju zastarjelim – primjerice oltar. Kod oltara se nešto posebno događa u životu osobe. Ljudi čine korak vjere govoreći: “Bože, vjerujem da si ti odgovor, činim korak vjere vjerujući da ćeš mi izići u susret”. To je početak Božjega djelovanja u životu bilo koje osobe. Moj obim posla se smanjuje kada pozivam ljude

pred oltar. Samo Duh Sveti može raščistiti nered u životima ljudi.

Oni koji sumnjaju ili podcjenjuju vrijednost oltara tjeraju me da se pitam sjećaju li se uopće iskustava koje su doživjeli kod oltara. Postojala su vremena kad sam se suočavao s teškim pitanjima, a Gospodin me promijenio dok sam stajao kod oltara. Sljedeći sam dan bio uvjeren da me je Bog susreo i dao mi snagu.

Svake nedjelje ujutro pozivam ljude pred oltar na javno ispovijedanje vjere u Krista. Molitveni savjetnici pristupaju onima koji izlaze naprijed – to uspostavlja posebnu vezu na samom početku procesa. Zatim ih vode u sobu za molitvu odmah pored crkvene prostorije gdje se predaju Kristu. Od svakog novoobraćenika tražimo da potpiše izjavu o predanju; želimo da shvate ozbiljnost odluke koju su učinili.

Naglašavamo im važnost poslušnosti Kristu te da je prvi korak u poslušnosti krštenje u vodi. Ako dopustimo da ljudima ne smeta što nisu kršteni, tada ih učimo da se osjećaju ugodno kada nisu poslušni Kristu. Mi krštavamo ljude svake nedjelje navečer.

IMATE LI NEKI DRUGI SAVJET ZA PASTORE?

LINDELL: Zabrinut sam što u pentekostnoj crkvi mnogi iz mlađeg naraštaja smatraju pentekostne prakse, kao što je javno ispovijedanje vjere, molitva na glas i krštenje u Duhu Svetome, zastarjelima te samo dijelom pentekostne kulture. Žao mi je pastora koji nisu učvrstili svoja uvjerenja po pitanju temeljnih načela u pentekostnom služenju.

Ja sam morao riješiti pitanje molitve na glas. Proučavao sam Bibliju kako bih se uvjerio što po tom pitanju piše. U Psalmima se glasna molitva prilično često spominje. Dok sam čitao Stari zavjet zapazio sam slučajeve kad su ljudi koji su znali Božju volju, poput Mojzija, svejedno vapili Gospodinu. Glasna molitva bila je način molitve Božjih ljudi od Po-

stanka do Otkrivenja – muškaraca i žena koji su zazivali Gospodina.

Moja je molitva da Gospodin dade pentekostnim vođama svježe krštenje u Duhu Svetome i da mi koji pronosimo pentekostnu istinu ne postanemo toliko bliski s njim da zaboravimo njegovu moć preobražavanja naših života i službi.

Razvijanje obiteljske službe u crkvi

GARY J. OLIVER

Odrastao sam u mirnom susjedstvu u Južnoj Kaliforniji gdje je bilo normalno da u obitelji žive zajedno oba roditelja. Kad sam bio u osnovnoj školi, sjećam se da mi je prijatelj rekao kako nedaleko njegove kuće živi žena koja je bila “doista razvedena”. Tada je razvod bio doista rijedak.

VREMENA SU SE PROMIJENILA.

Mogao bih ispuniti čitav članak činjenicama i podacima kako bih potvrdio alarmanтно nestajanje i raspadanje obitelji. Nečuveni broj naših obitelji se mijenja: ima očeva koji rade, dok majke ostaju kod kuće, obitelji u kojima rade i otac i majka, samohrani roditelji, brakovi po drugi puta u kojima se podižu djeca nesrodne pozadine, parovi bez djece, nevjenčani parovi s djecom ili bez njih, te homoseksualni i lezbijiski roditelji.

Bilo bi dovoljno tragično da se to raspadanje događa prvenstveno u domovima onih koji ne odlaze u crkvu. Prava je tragedija, međutim, što je stopa razvoda jednako visoka među evanđeoskim parovima kao i kod onih koji ne odlaze u crkvu. Jedno od objašnjenja za ovo je da Krist ne donosi promjenu u našim obiteljima, a biblijska je istina nerelevantna za odnose. Bolje objašnjenje je da ne uzimamo odnose onako ozbiljno kao što to Bog čini, te nismo razvijali značajne načine pomoći ljudima da otkriju kako primijeniti biblijske istine u svojim brakovima i obiteljima.

ZNAČAJNOST OBITELJSKE SLUŽBE

Bog je naumio da obitelj bude osnovna jedinica društva. Letimičan pregled povijesti otkriva da kako propadaju brako-

vi, tako propadaju obitelji; kako propadaju obitelji, tako propadaju društva; kako propadaju društva, tako propadaju narodi; kako propadaju narodi, tako propadaju civilizacije.

Biblija nam kaže da je u početku Bog stvorio obitelj. U svojoj neograničenoj mudrosti odabrao je obitelj da služi kao kolijevka za podizanje osoba. Ponovljeni zakon 6, kao i drugi biblijski odlomci, jasno pokazuje da je Bog dizajnirao obitelj kao topionički lonac u kojemu stvarnost osobe živoga Boga treba poučavati (kroz obrazovanje) i shvati-

ti. To dvoje ovisi jedno o drugome. Ne možete imati jedno bez drugoga. Brak je, međutim, ono oružje koje je ‘na prvoj crti bojišnice’. Kršćanska obitelj u društvu je vrhovno evangelizacijsko sredstvo, podrazumijevajući da je krug obitelji otvoren i da je u njemu prisutna divota evanđelja. To je ona stara priča: Kad je ljubav na djelu, poruka se prihvaća”.¹

BIBLIJSKA OSNOVA ZA OBITELJSKU SLUŽBU

Početak za bilo koju obiteljsku službu je pronalaženje što Biblija govori o obitelji. Bog u Svetom pismu daje upute za brak, obitelj i roditeljstvo.

Bog je Bog odnosa i on želi da postanemo ljudi odnosa. Prioritet odnosa u Božjemu planu vidljiv je od samog početka njegove pisane objave. U Postanku vidimo Boga u odnosu sa samim sobom; Boga u odnosu s čovjekom; muškarca i ženu u međusobnom odnosu u braku; roditelje i djecu u odnosu u obitelji; skupine obitelji koje su tvorile dvanaest Izraelovih plemena u odnosu s drugim plemenima.

U Starome zavjetu postoje brojni uvidi u narav i funkciju obitelji. Hebrejska je obitelj bila zapažena zbog svoga jedinstva. Ta se tijesna veza razvila prilično prirodno, budući da je priroda toga društva stavljala djecu i roditelje u bliski kontakt. Većina aktivnosti zbivala se oko doma i često je uključivala djecu, roditelje, bake i djedove te drugu rodbinu.

Mnoge funkcije koje danas obavljaju društvene agencije ili lokalna crkva u biblijska je vremena obavljala šira obitelj. Hebrejski je dom prvenstveno bio odgojno, rekreacijsko i društveno središte za djecu. Vjerski se odgoj vršio u domu.

Dvije najveće jakosti u evangelizaciji su zdrava crkva i zdrav brak. To dvoje ovisi jedno o drugome. Ne možete imati jedno bez drugoga. Brak je, međutim, ono oružje koje je na prvoj crti bojišnice. Kršćanska obitelj u društvu je vrhovno evangelizacijsko sredstvo.

ti (primjerom življenja roditelja).

Kvaliteta obiteljskog življenja utječe na sve ostale dijelove našega življenja. Istraživanja su pokazala da je obitelj najveći izvor sreće u životu Amerikanaca. Ta su istraživanja također pokazala da je bavljenje obiteljskim problemima najveći izvor frustracije i razočaranja u životima ljudi. Kvaliteta življenja također ima snažan utjecaj na vjerovanje u poruku evanđelja. Joe Aldrich tvrdi: “Dvije najveće jakosti u evangelizaciji su zdrava crkva i zdrav

Kao rezultat, roditelji su provodili vrijeme sa svojom djecom – radeći, učeći ih, komunicirajući s njima i igrajući se. Ta je interakcija pomogla u stvaranju obiteljskog jedinstva koje je omogućilo prenošenje vrijednosti s roditelja na djecu, iz naraštaja u naraštaj (Ps 78,4).²

Danas se mnoge od funkcija koje su se obavljale u hebrejskom domu obavljaju izvan doma. Obrazovanje se odvija u školama. Većina društvenih i rekreacijskih aktivnosti odvija se izvan doma, obično s nekim koji nije član obitelji. Čak je i veći dio vjerskog odgoja prepušten crkvi.

ŠTO JE OBITELJ?

Kad većina ljudi razmišlja o prosječnoj američkoj obitelji, zamišlja muškarca i ženu koji se vjenčaju, imaju djecu i žive zajedno do kraja života. Pod time se podrazumijeva biološka obitelj ili uža obitelj. U prošlosti je većina ljudi poznavala svoje susjede i živjeli su blizu rodbine. Ta je rodbina predstavljala širu obitelj i uključivala je bake i djedove, ujake/stričeve, tete, bratiće ili drugu odraslu braću i sestre. Šira je obitelj služila kao podrška užoj obitelji.

Danas više nema onoga što zovemo "tipična" ili "normalna" obitelj. Osim uobičajenih obitelji s dva roditelja, imamo obitelji s jednim roditeljem, proširene obitelji, posvojene obitelji, obitelji bez djece, iznova uspostavljene ili spojene obitelji. Uloga proširene obitelji i susjedstva značajno se smanjila, ako nije i nestala. Obitelj s dva roditelja kao i ona s jednim suočena je s daleko složenijim i težim zadatkom.

Tijekom posljednjih nekoliko desetljeća postali smo svjesniji utjecaja obitelji na razvoj osobnosti. Iako smo oduvijek znali da obitelji imaju nevjerovatan utjecaj, sada otkrivamo da utjecaj obitelji iz koje potječemo seže mnogo dalje nego što smo zamišljali. Bilo bi teško preneglasiti neizmjeran utjecaj iskustava iz ranog djetinjstva na prolazak iz adolescencije u odraslu dob.

U nezdravoj obitelji članovi su duhovno, emocionalno i relacijski nedovoljno njegovani. Ta pothranjenost dovodi do mno-

gih razarajućih učinaka. Djeca odrasla u nezdravim obiteljima najvjerojatnije će doživjeti poteškoću ili nemogućnost izgrađivanja dugotrajnih odnosa. Teško im je pouzdati se i graditi odnose s drugima, boje se prisnosti. Pretvaraju se da je sve u redu kad nije tako. Bore se s emocionalnom stabilnošću, jasnim komuniciranjem, djelotvornim rješavanjem sukoba, kao i s poteškoćom vjerovanja i pouzdanja u Boga. U današnjem sekularnom društvu bez

Samo ti budi slobodan, Ivane! Vidjet ćeš da kod nas ljudi nikada ne gledaju na sat.

U nezdravoj obitelji članovi su duhovno, emocionalno i relaciono nenjegovani. Ta pothranjenost dovodi do mnogih razarajućih učinaka. Djeca odrasla u nezdravim obiteljima najvjerojatnije će doživjeti poteškoću ili nemogućnost izgrađivanja dugotrajnih odnosa.

brizne majke ili oca kao uzora, mnogo je teže zamisliti, a kamoli predati svoj život nebeskom Ocu punom ljubavi.

Dom je prozor kroz koji djeca dobivaju svoju prvu sliku o Bogu. To je također mjesto gdje dobivaju prvu sliku o tome tko su i koliko vrijede. Djeca otkrivaju svoju važnost i vrijednost u zrcalu onih oko sebe prema onome koliko se na njih gleda, koliko ih se sluša ili dodiruje, prema onome što im njihovi roditelji kažu i govore o njima pred drugima i po tome koliko vremena njihovi roditelji odvajaju

za njih.³ Često to shvaćanje ostaje u njima tijekom cijeloga njihova življenja.

KAKO IZGLEDAJU ZDRAVE OBITELJI?

Postoji li razlika između obitelji u kojima su svi kršćani i kršćanske obitelji? Da. Potrebno je više od toga da svaki član obitelji bude novorođeni kršćanin da bi obitelj bila kršćanska. Kršćanska je obitelj ona obitelj u kojoj su međusobni odnosi oblikovani po uzoru na koji Bog komunicira i odnosi se prema svojoj djeci. To je mjesto gdje se živi prema istini, a ne mjesto gdje se samo govori o njoj.

U zdravoj obitelji roditelji služe kao vidljiv uzor onoga što znači biti stvoren na Božju sliku. Obitelj je mjesto gdje učimo važnost rastućeg odnosa s Isusom Kristom prožetog ljubavlju; što znači biti muškarac ili žena; kako biti u prisnom odnosu s drugom osobom; kako izgraditi snažne, trajne odnose; kako prepoznati i izraziti emocije; kako se sukobljavati konstruktivno; kako imati fizičke, emocionalne i intelektualne granice; kako komunicirati; kako se suočavati sa životnim problemima i kako ih nadilaziti; kako uvježbati samokontrolu; kako cijeniti sebe i voljeti druge.

Zdrava obitelj pruža ozračje podrške, ohrabrenja te pozitivnih prilika za rast, što uključuje pomaganje svakoj osobi da dođe do spoznaje, razumijevanja i prihvaćanja Boga i Isusa Krista, te spoznaje, razumijevanja i prihvaćanja sebe kao jedinstvene osobe stvorene na Božju sliku. To je obitelj u kojoj se biblijska istina naučava i prihvaća.

JEDINSTVENA PRILIKA ZA CRKVU

Uzmemo li u obzir važnost koju Bog pridaje odnosima, logično je pitanje, koja je uloga crkve u izgrađivanju snažnih brakova i obitelji? Vrlo važan znak zdrave crkve je zdravlje njezinih bračnih parova i obitelji. Ako istina nije djelotvorna u domu, zašto se čudimo što nije djelotvorna izvan doma? Ako ne možemo pomoći da muškarac i žena žive na biblijski način u svom braku, kako možemo očekivati da ti isti muškarac i žena žive zajedno s djecom kao obitelj na biblijski način? Ako ne žive na biblijski način kao obitelj, kako možemo oč-

kivati da dođu u crkvu u nedjelju ujutro sa stotinama drugih obitelji i čarobno djeluju kao Tijelo koje je Bog zamislio? Ako ne mogu živjeti na Božji način kao pojedinačni bračni parovi i obitelji, gotovo je nemoguće da se dogodi kad se sastaje cijela crkva.

Crkva je pozvana biti svjetionikom, izvorom rješenja za ono što muči izgubljeno i umirujuće društvo. Razvijanje sveobuhvatne obiteljske službe jedno je od najdjelotvornijih sredstava za pomoć ljudima da nauče što znači postati "suobličeni slici Sina njegovog" (Rim 8,29) i za zahvaćanje društava. Snažan brak i obiteljska služba služe kao sol i svjetlo u svijetu karakterističnom po zbunjenim, dezorijentiranim i raspadajućim obiteljima. On pokazuje da istina djeluje i donosi promjenu. Nudeći pomagala, resurse, grupe za podršku i programe crkva pokazuje da joj je stalo do društva.

Ljudi počinju shvaćati da svjetovna rješenja nisu djelotvorna i ponovno počinju gledati na crkvu. Charles Sell piše: "Kad ljudi naprave dovoljno nereda u svom životu i kada izabrani odgovori u društvu ne djeluju, dijelovi toga društva ponovno počinju postavljati 'Božja' pitanja".⁴

Crkva ima jedinstvenu priliku utjecati na čitavu obitelj dok prolazi kroz različita životna razdoblja. Ljudi se okreću crkvi tijekom važnih životnih događaja kao što je posvećenje djeteta, krštenje, brak i smrt. Pastori i svećenici vrše oko 75 posto vjenčanja u Sjedinjenim Američkim Država-

ma, a preko 60 posto Amerikanaca izabire razgovarati s pastorom ili svećenikom o osobnim problemima. Najučestaliji problem su poteškoće u braku.

GDJE ZAPOČETI?

Uzmemo li činjenicu da je u prošloj vječnosti Bog odlučio stvoriti nas na svoju sliku i naumio da budemo u odnosu jedni s drugima; uzmemo li u obzir važnost obitelji za osobni rast i razvoj; i uzmemo li u obzir značajnu priliku koju nam daje obiteljska služba za pružanje pomoći i nade napaćenom svijetu, gdje možemo započeti? Evo nekoliko jednostavnih koraka koji će povesti u pravome smjeru.

TEMELJ U MOLITVI

Tijekom razvijanja obiteljske službe lako je započeti pitanjem: "Što djeluje kod drugih"? Kasnije će to biti dobro pitanje, no nije dobro za početak. Naprotiv, započnite s osnivanjem molitvenog tima. Zamolite ih da počnu moliti svakodnevno za ono što bi Bog htio da se događa u vašoj zajednici.

ZDRAVA BIBLIJSKA OSNOVA

Pismo snažno naglašava da služenje uključuje skrb za čitavu osobu – za duhovne, fizičke, emocionalne i intelektualne potrebe. Da bi se osigurala dugotrajna djelotvornost u bilo kojoj obiteljskoj službi ona mora biti izvojevana u molitvi, ukorijenjena i utemeljena u Pismu, poduprta zdravim biblijskim i teološkim teme-

ljem, a vizija mora biti jasno izražena, prihvaćena i podržana od strane vodstva i zajednice.

Iako saznanja društvenih znanosti, uključujući psihologiju, sociologiju i obrazovanje mogu biti korisna, važno je da obiteljska služba bude utemeljena u jasnom učenju Pisma. Popis izvora na kraju ovog članka sadrži nekoliko knjiga koje pružaju pomoć na tom području.

PREGLEDAJTE POSTOJEĆE IZVORE

Budući da su naši izvori i vrijeme dragocjeni, razumno je vidjeti što je već učinjeno na tom području. Koji su neki od postojećih modela obiteljske službe? Kojim pitanjima trebamo postaviti? Što djeluje u crkvama sličnima našoj? Pitajte kakva je filozofija službe vaše crkve vezano uz crkvenu skrb, crkveni rast i zahvaćanje društva te do koje mjere stavlja prioritet na njegovanje snažnih brakova i obitelji.

PROCJENJUJTE POTREBE

Razvijte odgovarajuće razumijevanje sastava, potreba i interesa zajednice i društva. To uključuje razmatranje demografije društva, demografskog sastava crkve, stope rasta stanovništva, etničkog sastava, prosječne dobi življenja, prosječnih prihoda i nezaposlenosti.

Drugo važno pitanje je: Što crkva već čini, a ima pozitivan odaziv – koji resursi već postoje u crkvi i/ili društvu? Postoje li određeni redovito planirani tečajevi i programi koji pružaju ljudima biblijski temeljena načela o odnosima, pripremi za brak, roditeljstvu, oporavljanju nakon razvoda, o samačkom življenju, bračnom upotpunjenju, nadvladavanju tuge ili ovisnosti?

Crkva također može napraviti procjenu potreba svoga članstva. Besplatan CMFS (Center for Marriage and Family Studies – Centar za brak i proučavanje obitelji) primjerak za procjenjivanje potreba ljudi radi obiteljskog služenja može se dobiti slanjem obične, adresirane omotnice s odgovarajućom poštanskom markom na adresu: CMFS, John Brown University, 2000 W. University Siloam Springs, AR 72761.

PROCIJENITE JAKOSTI, MOGUĆNOSTI I IZAZOVE

Na osnovu procjena potreba imat ćete jasno shvaćanje društva u koje vas je Bog pozvao služiti, sastava svoje vlastite crkve, postojećih resursa u vašoj crkvi i društvu, kao i o zapaženim potrebama različitih dobnih razina u vašoj zajednici. Napravite popis postojećih jakosti i resursa, mogućnosti za služenje u vašoj crkvi i u društvu te nekih od izazova s kojima ćete

se suočiti dopuštajući Bogu da radi kroz vas na podizanju vaše obiteljske službe na višu razinu.

NAČINITE TROGODIŠNJI PLAN

Ovo je najvažniji, i na neki način, najteži korak. U ovom koraku, gradite na onome što već radite i što je korisno te ga nadopunjavajte kad budete imali vodstvo i resurse. Budući da će značajna obiteljska služba vremenom uključivati i djecu, mladež, samce, razvedene, napuštene i oženjene odrasle ljude, trebat ćete odrediti jednu ili dvije ciljne skupine; ciljeve za prvu godinu te dodatne ciljeve za drugu i treću godinu.

Potražite mogućnosti jačanja postojećih bračnih i obiteljskih odnosa; pružajte skrb parovima i obiteljima koje pate; ili pružite podršku skupinama koje se bave problemom ovisnosti, za borbu protiv pretlosti, za oporavljanje nakon razvoda, za borbu protiv Alzheimerove bolesti i žalovanja. Razvijte snažan odgojni i obogaćujući program; naučavajte biblijska načela za odnose kroz čitav život; pružite valjano predbračno savjetovanje uz pomoć bračnih parova kao mentora, pružite bračnim partnerima adekvatnu skrb nakon vjenčanja, tečajeve za roditelje s prvim djetetom ili tečajeve za parove čija su djeca već odrasla te su napustila roditeljski dom.

Uvrstite obuku u duhovnom formiranju i rastu u sve te programe. Tijekom više od 30 godina službe nisam susreo bračni par s teškim bračnim problemima koji je pobožno živio i imao snažno, postojano, pojedinačno i obiteljsko vrijeme molitve. Međutim, susreo sam mnoge parove aktivno uključene u vodstvo njihove lokalne crkve opterećene velikim bračnim problemima, parove koji nisu odvajali redovito vrijeme za njegovanje duhovnih disciplina sa svojim bračnim partnerom. Uključenost u rad u crkvi i služenje Bogu ne zamjenjuje ono što se dobiva provođenjem vremena s Bogom.

Drugi značajan dio trogodišnjeg plana je njegovanje, njegovanje i njegovanje vodstva. Ovo počinje s vama. Najvažnija sastojak vaše obiteljske službe je vaš osobni odnos s Kristom. Pomagači obiteljima moraju najprije pomoći sebi, tada mogu biti uzorom onoga što naučavaju i pojasniti promjenu koju Isus Krist može donijeti u brak i obitelji. Stvarnost je takva: zdravi vođe, zdravi bračni pa-

rovi i zdrave obitelji privlače ostale kojima mogu pomoći rasti i bivaju mentorima onima koji će potom postati djelotvorni vođe.

RADITE, PREGLEDAJTE I ISPRAVITE

Započnite proces. Poduzmite prve korake. Nemojte se bojati pogrešaka. Zapravo, ako ne načinite nekoliko pogrešaka, vjerojatno ste previše oprezni. Uz to, ako vjerujete da se snaga usavršava u slabosti (2 Kor 12,9), tada nećete imati snažnu službu ukoliko niste voljni pokazati neke od vaših slabosti.

ZAKLJUČAK

Dajte ovaj članak i drugima u svojoj zajednici. Počnite moliti za ono što Bog želi učiniti u vašem životu, vašem braku, vašoj obitelji i vašoj zajednici. Možda ćete htjeti susresti neke od kolega pastora i vidjeti što bi Bog možda htio učiniti u vašem društvu.

Tada, u skladu s onim kako vas Bog vidi, počnite s prvim korakom. U Centru za brak i proučavanje obitelji (Center for Marriage and Family Studies – CMFS) radimo s nekoliko crkava godišnje pomažući im razviti trogodišnji plan prema specifičnim potrebama njihove zajednice. Možda je u vašoj blizini kršćanska udruga koja je opremljena pomoći vam na ovaj način.

Završavam s ovom mišlju: Spasenje udruživanjem je snažna sila u bilo kojoj crkvi i društvu. Vraća sastojak Božjeg kraljevstva koji je crkva izgubila potkraj dvadesetoga stoljeća. Taj sastojak su odnosi. Ljudi su gladni odnosa. Zato je obiteljska služba tako moćna u društvu. Bavi se odgojem na području braka, roditeljstva i smrti, da spomenemo samo neka od njih. Do evangelizacije dolazi prirodno zbog odnosa povjerenja među članovima obitelji i prijatelja.⁵

Dr. Gary J. Oliver

izvršni je direktor organizacije Center for Marriage and Family Studies i profesor psihologije i praktične teologije pri John Brown University u Siloam Springsu, Arkansas. Voditelj je stručnog doktorskog programa bračnog i obiteljskog savjetovanja na Denver Seminary. Autor je više od deset knjiga, uključujući *Made Perfect in Weakness: The Amazing Things God Can Do With Failure* u izdanju Chariot Victor, Colorado Springs, Colorado, 1995.

Preporučeno štivo

Balswick, Jack O. i Judith K. Balswick. *The Family, A Christian Perspective on the Contemporary Home*, 2nd edition. Grand Rapids: Baker, 1998.

Gangel, K. O. "Toward a Biblical Theology of Marriage and Family," Parts 1-4, *Journal of Psychology and Theology*, Volume 5, Numbers 1-4. 1977.

Garland, Diana S. i Diane L. Pancoast. *The Church's Ministry with Families, A Practical Guide*. Dallas; Word Publishers, 1990.
Getz, Gene A. *The Measure of a Family*, Ventura: Regal, 1976.

Hebbard, D. W. *The Complete Handbook for Family Life Ministry in the Church*. Nashville: Thomas Nelson Publishers, 1995.

Rickerson, Wayne E. *How to Help the Christian Home*. Glendale: Regal, 1978.
Seamands, David A. *Healing Grace*. Wheaton: Victor Books, 1988.

Wright, H. Norman. *Family is Still a Great Idea*. Ann Arbor: Vine Books, 1992.

Bilješke

¹ Joseph C. Aldrich, *Life-Style Evangelism* (Portland, Oreg.: Multnomah Press, 1981), 20,21.
² Wayne E. Rickerson, *Getting Your Family Together* (Ventura, Calif.: Regal, 1977), 8,9.
³ David A. Seamands, *Healing Grace* (Wheaton: Victor Book, 1988), 47.

⁴ C. M. Sell, *Family Life Ministry* 2nd edition (Grand Rapids: Zondervan, 1995), 30.

⁵ D. W. Hebbard, *The Complete Handbook for Family Life Ministry in the Church* (Nashville: Thomas Nelson, 1995), 37.

Ispunjeni Duhom

ANTHONY D. PALMA

Ovaj se članak usredotočuje na pitanje je li govorenje u jezicima (glossolalia¹) neophodan sastavni dio krštenja u Duhu Svetome.

Prema starozavjetnim proroštvima silazak Duha na neuobičajeni način navijestit će rađanje novoga doba (vidi Iz 32; Ez 36,25-27; Jl 2,28-29). Tijekom četiri stoljetnog razdoblja između dva zavjeta Izrael je bio bez značajnoga proročkog glasa. Situacija se drastično mijenja kada promatramo početne događaje novoza-vjetne ere, koja ponovno pokazuje Duha Svetoga na djelu među Božjim narodom. Događaji vezani uz Isusovo rođenje naznačili su da je započeo Novi savez – doba Duha. Ivan Krstitelj je bio ispunjen Duhom još u majčinoj utrobi (Lk 1,15). To se vjerojatno dogodilo u vrijeme kad je njegova majka bila ispunjena Duhom (41. redak). Sveti Duh je također sišao na njegova oca Zahariju i Šimuna (Lk 1,67; 2,25-27). Uz to, novozavjetni stručnjaci smatraju Marijin hvalospjev Duhom nadahnutim govorom (Lk 1,46-55). Luka također spominje da je Ana bila proročica.

Najbolje je smatrati da je doba Duha vrijeme koje se proteže od najave Ivanova rođenja do izlića Duha na dan Pedesetnice.

Veza kroz to razdoblje je Isus Krist. Isus je tijekom krštenja bio pomazan od Duha za mesijansku službu (Mt 3,13-17; Mk 1,9-11; Lk 3,21.22). Svoju je službu vršio u sili Duha (Lk 4,14.16-19; Dj 10,38); izlio je Duha na one koji će nastaviti i proširiti njegovu pomazanu službu (Lk 24,49; Dj 2,33).

DUHOM NADAHNUT GOVOR NEPOSREDNO PRIJE PEDESETNICE

U Starom se zavjetu Sveti Duh objavljivao na različite načine. Praktički sve što Novi zavjet kaže o njegovu djelu i službi već se na neki način nalazi u Starom zavjetu.² No, u Starom zavjetu najkarakterističnije i najučestalije djelo Duha bilo je davanje nadahnutih govora.

Proročke su knjige prorečene na pretpostavci da je Duh nadahnuo pisce (vidi 2 Pt 1,20.21). U mnogo su slučajeva ljudi na-

poticaj Duha prorokovali usmeno. Opetovano nalazimo zapise o ljudima koji su prorokovali kada je Gospodnji Duh sišao na njih (vidi Br 11,25.26; 24,2; 1 Sam 10,6.10; 19,20.21). To usmeno nadahnuće od Duha za prorokovanje poveznica je koja povezuje starozavjetni proročki govor s Joelovim naviještanjem da će jednoga dana svi ljudi prorokovati (Jl 2,28.29) i s Mojsijevom gorućom željom da Božji narod može prorokovati (Br 11,29).

U svjetlu ovog, vidimo vezu između Duhom nadahnutih govora u Starom zavjetu i usporednih iskustava ljudi prije Pedesetnice u novozavjetnim izvještajima zabilježenima u Luki 1-4.³ No ti događaji u Luki anticipiraju, šira, sveobuhvatnija izlića Duha zabilježena u Djelima apostolskim. Slučajevi zabilježeni u Djelima apostolskim u kojima su vjernici doživjeli početno ispunjenje Duhom imaju izravnu vezu s pitanjem je li govorenje u jezicima neophodan sastavni dio krštenja u Duhu. Po mom sudu induktivni pristup je legitimno sredstvo u pokušaju da se donese zaključak. Ta se metodologija koristi od najranijih dana Pentekostnog pokreta kako bi pokazala da, na temelju izvještaja u Djelima apostolskim, govorenje u jezicima doista prati početno ispunjenje ljudi Duhom.

UČENICI NA DAN PEDESETNICE (DJ 2,1-21)

Čovjek odmah može zamijetiti tri neobična fenomena koja su se pojavila toga dana: “šum s neba, kao kad dolazi silan vjetar”, razdijeljeni jezici kao od ognja” i govorenje “raznim jezicima” (Dj 2,1-4).⁴ Vjetar i oganj se ponekad nazivaju teofanije – vidljivo očitovanje Boga, kao i kod povijesnih događaja poput davanja Zakona, kada je bilo grmljavine, sijevanja munja, gusti oblak i vrlo glasan zvuk trube (Izl 19,16). Tako se toga povijesnoga dana Gospodin objavio na nezaboravan način s vjetrom i ognjem koje je poslao s neba. Zapazite da su vjetar i oganj *prethodili* ispunjenju Duhom; nisu bili dio njega. Nadalje, u Djelima apostolskim se nigdje drugdje ne spominju ponovno, vezano uz ispunjavanje ljudi Duhom. Oni su jednokratne pojave koje ozna-

Treći dio: Je li glossolalia neophodan sastavni dio krštenja u Duhu Svetome?

čavaju početak nove ere Božjeg postupanja sa svojim narodom.

Fenomen govorenja u jezicima sastavni je dio ispunjavanja učenika Duhom. “I svi su se ispunili Duhom i počeli govoriti drugim jezicima, dok im je Duh davao nadahnete govore” (4. redak, *autorov slobodni prijevod*).

Prvo važno opažanje je da je izraz “nadahnut govor” izveden iz grčke riječi *apophthengomai*, koja se koristi u Septuaginti za nadnaravan nadahnut govor, bilo božanski (1 Ljet 25,1) ili demonski (Mih 5,12). Posebno je važno opažanje da se ta ista riječ, koja se pojavljuje samo tri puta u Novom zavjetu, koristi u Djelima apostolskim 2,-14 kako bi predstavila Petrov govor mnoštvu (“progovori im” on). Petrov je govor zapravo bio proročki govor.

“Govoriti raznim jezicima” je specifičan izričaj korišten u Djelima apostolskim (*lalein glossais* – 2,4 s pridjevom “raznim”; 10,46; 19,6). U tom preciznom obliku, kao i u nekim drugim varijacijama, koristi ga i Pavao u 1 Poslanici Ko-

Usmeno prorokovanje kao i govorenje u jezicima uključuje silazak Duha Svetoga na osobu i poticanje osobe da progovori. Osnovna razlika je u tome što je prorokovanje u naravnom jeziku, dok je govorenje u jezicima u jeziku nepoznatom onome koji ga govori.

rinćanima 12-14 u govoru o duhovnim darovima. Nigdje se drugdje ne pojavljuje u nekanonskoj literaturi kao tehnički izraz za neobične pojave u kojima osoba, na poticaj Svetoga Duha (ili bilo kojeg duha), govori jezikom koji ne poznaje.

Jeziци koje su na dan Pedesetnice govorili učenici bili su prepoznatljivi, ljudski jezici – fenomen koji se ponekad naziva *xenolalia* (govor u tuđem jeziku). No nema naznake u ostala dva slučaja u Djelima apostolskim (10,46; 19,6) da su ljudi prepoznali i razumjeli jezike. Važna poanta je da grčka riječ *glossa*, kada se koristi u izrazu *lalein glossais*, mora označavati jezik.

Pavao u opisivanju dara govora u jezicima podrazumijeva da govor ponekad može biti “anđeoski jezik”, što se može odnositi na vrstu nebeskog jezika posredstvom kojega vjernik komunicira s Bogom (1 Kor 13,1; 14,2). Dodatni dar tumačenja jezika podrazumijeva da jezici, bilo ljudski ili nebeski, bivaju tumačeni. Različiti oblici riječi *tumačiti* korišteni u Novom zavjetu ukazuju, s jednim izuzetkom, na prevodnje s jednog jezika na drugi.

Riječ *svi* u Djelima apostolskim 2,4 ima dvostruki zadatak, budući da je glavni subjekt oba rečenična dijela: svi se napuniše Duhom i svi stadoše govoriti raznim jezicima. Parafrazirajmo to: *svi* koji su se napunili Duhom govorili su u jezicima. Nije bilo iznimke.

Petar je opisao iskustvo učenika kao ispunjenje Joelova proroštva da će Bog izliti svoga Duha na čitavo čovječanstvo (Dj 2,16-21). Joelovo proroštvo ističe: “... i prorokovat će vaši sinovi i kćeri”. Petar, usred citiranja Joela, dodaje riječi “i prorokovat će” (kraj 18. retka). Pored svih ostalih elemenata u Joelovu proricajnu, Petar jasno ističe proročki govor kao ključno obilježje ispunjenja.

Usmeno prorokovanje kao i govorenje u jezicima uključuje silazak Duha Svetoga na osobu i poticanje osobe da progovori. Osnovna razlika je u tome što je prorokovanje u naravnom jeziku, dok je govorenje u jezicima u jeziku nepoznatom onome koji ga govori. No, *način* djelovanja oba dara je isti.

Govorenje u jezicima može se nazvati specijaliziranim vidom prorokovanja zbog *načina* na koji djeluje. U tom smislu, uzimajući u obzir činjenicu da je Bog odredio da se nešto jedinstveno dogodi toga dana, govorenje učenika u jezicima doista je bilo ispunjenje Joelova proricajna da će Gospodnji narod prorokovati.

KORNELIJEV DOM U CEZAREJI (DJ 10,44-48)

Nekoliko je opažanja u ovoj pripovijetki relevantno:

1. *Petar jasno poistovjećuje iskustvo Kornelijeve doma s iskustvom učenika na dan Pedesetnice* (11,15-17; 15.8). Primjerice, uobičajeni izrazi kao što su “kršteni Svetim Duhom”, “dade” i “dar” pojavljuju se u oba slučaja.

2. *Vanjska, vidljiva manifestacija glossolalie uvjerila je Petrove Judeokršćanske pratioce da je Duh doista sišao na te pogane*. “Jer čuli su ih govoriti drugim jezicima i veličati Boga” (10,46). Kako god to izražavali, glossolalia je bila *dokaz* ili *znak* krštenja pogana u Duhu.

3. *Ti pogani “govore jezike i veličaju (megaluno) Boga”*. Najvjerojatnije “veličanje Boga” podrazumijeva da su govorili u jezicima (iako, očigledno nisu razumjeli glossolaliu). Grčka riječ za *i* ponekad predstavlja pojašnjenje o onome što prethodi i može se prevoditi kao *to jest*.⁵ Oni su “govorili jezike, to jest, veličali Boga”. Ovo je povezano s imeničnim oblikom glagola *megaluno* koji se pojavljuje u Djelima apostolskim 2,11, gdje narod kaže “svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglasu veličanstvena djela (*megalēia*) Božja. Drugim riječima, govorenje u jezicima uključuje molitvu ili slavljenje Boga (1 Kor 14,2.14.15).

Dva događaja o kojima smo dosad razmatrali (Pedesetnica u Djelima apostolskim 2 i Kornelije u Djelima apostolskim 10,11.-15) neosporno povezuju govorenje u jezicima s krštenjem primatelja u Duhu. Zapravo, specifični izričaji “kršteni u/Duhom Svetim” pojavljuju se u Djelima apostolskim samo vezano uz ta dva događaja (Dj 1,5; 11,16). Ta su opažanja važna, zato jer ta dva događaja podupiru dva druga koji se nalaze u 8. i 9. poglavlju i pomoći će u njihovu razumijevanju.

SAMARIJANCI (DJ 8,14-20)

Samarijanci su vidjeli znake koje je činio Filip (istjerivanje demona, ozdravljenja), prihvatili su vjerom poruku o Kristu i bili kršteni u vodi. No još uvijek nisu bili primili Duha Svetoga (redak 15; vidi retke 17.19); “jer još ni na jednoga od njih nije bio došao” (redak 16).

Način Lukina korištenja izraza “primite Duha” istovjetan je ostalim izričajima koje koristi, kao što je “biti kršteni Duhom”, “Duh siđe na njih” ili “dođe na ljude”, “dar Duha”, “biti ispunjen Duhom” (vidi prvi dio u ovoj seriji). U Novom zavjetu je “primanje Duha” fleksibilan izraz čije značenje ovisi o određenoj autorovoj namjeri i kontekstu u kojemu se pojavljuje. Neprikladno je, primjerice, pokušati pripisati Lukino značenje riječi Pavlu ili Pavlovo značenje Luki. To je valjano načelo biblijskog tumačenja.

Važan element ove pripovijetke je da su

samarijski vjernici imali iskustvo Duha poslije obraćenja, koje im je bilo posredovano kada su Petar i Ivan položili ruke na njih. Nešto neobično se dogodilo tom prilikom; jer, zašto bi Šimun htio autoritet da može dijeliti takav dar? Što je to što je on neodoljivo htio?

Luka ističe da “Šimun vidje [grčki: *horaoidon*] da se polaganjem ruku apostolskih daje Duh” (18. redak). Taj je grčki glagol vrlo uobičajen u Novom zavjetu; njegovo je osnovno značenje *vidjeti*. No također može označavati promatranje i iskustvo. Ono što se dogodilo bilo je toliko neobično da je čak i Šimun bio osobito zadivljen. Jedina stvar koja je mogla plijeniti njegovu pažnju bio je fenomen govorenja u jezicima. U svjetlu apsolutno jasnog poistovjećivanja jezika s krštenjem u Duhu u dva glavna događaja koja podupiru ovaj (u Dj 2,10), nije izgledno da je Luka posebice ovdje smatrao neophodnim spominjati govorenje u jezicima.

Šimun je nešto vidio: stoga, tradicionalno pentekostno razumijevanje ovoga događaja zapravo nije prikriveni argument. Djelomice se zasniva na nedvojbenoj vezi s krštenjem u Duhu u dva glavna događaja koja su prethodila i slijedila taj događaj.

SAVAO IZ TARZA (DJ 9,17)

Jedna od svrha Ananijinog polaganja ruku na Savla bila je da on može “biti ispunjen Duhom”. Taj se događaj također dogodio negdje između dva glavna događaja, što nedvojbeno povezuje glossolaliu i prethodno ispunjenje pojedinca Duhom Svetim. No Luka ne bilježi nikakve pojedinosti vezano uz Pavlovo krštenje Duhom. Sigurno je, međutim, da je Pavao govorio u jezicima redovito i često. Smatrao je da govori drugim jezicima više od svih: “Hvala Bogu, ja govorim drugim jezicima većma nego svi vi” (1 Kor 14,18).

U Djelima apostolskim iskustvo govorenja u jezicima najprije se pojavljuje kod krštenja u Duhu. Čini se potpuno legitimnim i logičnim da pentekostalci zaključuju kako je Pavao govorio u jezicima u vrijeme kad je Ananija položio ruke na njega.

EFEŠKI UČENICI (DJ 19,1-7)

Što je Pavao podrazumijevao kad je upitao Efežane: “Jeste li primili Duha Svetoga kad ste povjerovali?” (Dj 19,2). U njegovim je poslanicama primanje Duha sastavni dio iskustva spasenja (vidi Rim 8,15; Gal 3,2.14). No pitanje pokazuje da je za Pavla taj izraz mogao imati dodatno značenje.⁶

Pripovijetka jasno pokazuje značenje Pavlova pitanja. Ukazuje na iskustvo koje će doista doživjeti vrlo uskoro, kad “stanu govoriti drugim jezicima i prorokova-

ti” (6. redak) – jedino dodatno spominjanje Duha poslije drugog retka. Izrazi u ovome događaju paralelni su onima koje nalazimo u prethodnim događajima kad su ljudi bili ispunjeni Duhom: “primili Duha Svetoga” (2. redak), “dođe Duh Sveti na njih” (6. redak), “govorili su jezicima” (6. redak). Na temelju 6. retka, koji kaže da su Efežani govorili jezicima i prorokovali, neki podrazumijevaju da nisu svi govorili u jezicima – neki su govorili jezicima, a neki su prorokovali – te da *bilo* jezici ili proroštvo mogu pratiti to iskustvo. Fokusirajući se na ovaj redak, nudim sljedeća zapažanja.

1. *Ako je prorokovanje alternativa za govorenje u jezicima kao pokazatelj krštenja Duhom, ovo je jedino mjesto u Djelima apostolskim koje nudi tu mogućnost.* Nije zdrava hermeneutska praksa temeljiti vjerovanje samo na jednom odlomku Pisma. Ako drugo poglavlje Djela apostolskih slijedi određeni plan, glossolalia ispunjava Joelovo proroštvo, ne proroštvo samo po sebi.

2. *Pomniji pregled grčkoga teksta dopušta, čak predlaže, sljedeći prijevod:* “Sveti

Duh je sišao na njih. Ne samo da su govorili u jezicima, već su i prorokovali”.⁷ Luka, zatim, povezuje ovaj događaj s prethodnim događajima koji bilježe govorenje primatelja Duha u jezicima (2,4; 10,46) i kaže da su ljudi, *povrh govorenja u jezicima*, također i prorokovali.

Neki predlažu da Luka podrazumijeva, “govorili su u jezicima, to jest, prorokovali”, povezujući tu tvrdnju s “govorili su jezicima, to jest, veličali Boga” (10,46). No grčki tekst 10,46 ima samo riječ *kai* (i, to jest), dok tekst 19,6 glasi drukčije (vidi podnožnu napomenu 7).

SAŽETAK I ZAKLJUČCI

Nadahnut govor prilikom silaska Duha na ljude ponavlja se tijekom biblijske povi-

jesti – u Starome zavjetu, na početku novoga doba (Lk 1-4), i u događajima koji su zapisani u Djelima apostolskim.

Govorenje u jezicima je, u jednom važnom smislu, specijalizirani oblik proroštva.

Kao takvo, njegovo je pojavljivanje na dan Pedesetnice i u kasnijim događajima doista ispunjenje Joelova proricanja da će sav Božji narod prorokovati.

Pripovijetka o izliću Duha na dan Pedesetnice služi kao primjer. Ona postaje uzor ili paradigma za kasnija izlića Duha. Izraz *programatska* ponekad se koristi za taj koncept.

Paralelan induktivnom pristupu, koji vidi model glossolalie u krštenjima Duhom, je doprinos suvremenoga pristupa tumačenja koji se ponekad naziva narativna teologija. Govoreći o ovoj temi, Donald A. Johns kaže:

“To je uobičajena pripovjedačka tehnika koju svijet koristi da bi ispričao nešto u skupinama od tri: tri puta treba biti dovoljno da bi se reklo bilo što.

Paradigmatski učinak tih priča treba nas voditi k tome da očekujemo iste stvari u svom vlastitom iskustvu s Duhom. Za-

pravo, kad se uživimo u priču trebali bismo iskusiti Duha zajedno s Petrom, Kornelijem i svima ostalima.⁸

Kroz cijeli Novi zavjet, početna poglavlja Lukina evanđelja i Djela apostolska, razvidan je model nadahnutog govora kada Duh Sveti dolazi na ljude.

Neki smatraju da glossolalia može biti *normalna* popratna pojava krštenja u Duhu, no ne možemo je smatrati *normativom*; to jest, govorenje u jezicima se neće pojaviti uvijek jednako. Ipak, “sve” u Djelima apostolskim 2,4 i “jer” u 10,46 izričito govore protiv takvog stajališta.

Potkopava li Pavlovo pitanje “Zar svi govore jezike?” u 1 Korinćanima 12,30 pentekostno stajalište? Na temelju oblika pitanja u grčkome jeziku odgovor na Pavlovo pitanje mora biti ne.

No Pavao u tom kontekstu govori o očitovanju govora u jezicima koja se javlja u zajednici vjernih. Nisu svi pozvani *javno* govoriti u jezicima.

Ovo je razumijevanje opravdano u pogledu sljedećeg pitanja: “Ne tumače svi, zar ne?” (moj prijevod). Nadalje, sam Pavao izražava želju da sav Božji narod može

govoriti u jezicima (5. redak), očigledno privatno, kao duhovnu samoizgradnju (4. redak).

U zaključku, pentekostna doktrina o početnom, fizičkom dokazu potkrijepljena je istraživanjem Pisma.

Iako terminologija nije božanski nadahnuta, ona je pokušaj zaokruživanja misli da vjernik progovara u jezicima u vrijeme krštenja Duhom.

Ona prenosi ideju da je govorenje u jezicima neposredan, iskustveni popratni dio krštenja u Duhu.

Dr. Anthony D. Palma

dugogodišnji edukator pri Assemblies of God, živi u Springfieldu, Missouri.

Bilješke

¹ Glossolalia je tehnički izraz koji se često koristi za govorenje u jezicima, a sastavljen je od grčkih riječi *lalia* (govor, govorenje) i *glossa* (jezik).

² Primjerice, njegova uloga u stvaranju, u borbi čovječanstva s grijehom, u vođenju graditelja hrama, u fizičkom premještanju ljudi, u davanju života, u onome što Novi zavjet naziva duhovnim darovima.

³ Ovo je s ispravnim razumijevanjem da se koncepcija prorokovanja fokusira na izvor i način govora te može i ne mora uključivati element proricanja.

⁴ Svi biblijski navodi su iz Jeruzalemske Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti.

⁵ Tehnički se to naziva epegezegetska uporaba riječi.

⁶ Luka vjerno bilježi bit Pavlova pitanja. On nije 1) stavio svoje vlastite riječi u Pavlova usta; 2) preinačio ili revidirao Pavlovo pitanje kako bi ga prilagodio svojim vlastitim (Lukinim) bilješkama; 3) izmislio cijeli slučaj radi promicanja svoje vlastite teološke svrhe. Mora se imati na umu da je Luka bio precizan povjesničar.

⁷ Za studenta grčkoga jezika konstrukcija *te...kai* uobičajena je u Djelima apostolskim. Mogućnosti za prijevod su: kao...tako; ne samo...već također.

⁸ “New Dimensions in Hermeneutics”, ur. *Initial Evidence*, Gary B. McGee, ur.

Lee Strobel

Istraga o Kristu

STEPress, Zagreb, 2008., 324 str.

Recenzija: Krešimir Retkovic

U izdanju Steppressa, od poznatog američkog pastora, apologeta, novinara i pravnika Lee Strobela dolazi nam nadasve zanimljiva knjiga. Autor piše vrlo živo, povlačeći paralele iz svojega životnog iskustva i rada u svojoj dugogodišnjoj karijeri novinara s određenim biblijskim tekstovima. Izlaže zahtjevnu građu biblijskih tekstova te ih prolazi analitički i s logičkim zaključkom tumači nadasve znanstveno utemeljene analizirane tekstove. Kroz pune 324 stranice autor piše u primjetno istraživačkom novinarskom stilu. Polako, ali sigurno kroz razne etape razgovora s eminentnim znanstvenicima, ispituje razne teorije i provjerava dokaze za i protiv Krista i njegovog djelovanja. Korak po korak nas vodi od postmodernog skepticizma i intelektualnog racionalizma do kvalitetnih i čvrstih dokaza o Kristu. Autor ne izbjegava dvojbeno pitanja, već naprotiv upravo „škakljiva“ pitanja iznosi na analizu i kritički ih promatra iz raznih perspektiva. „Uskrsnuće se ne bi moglo održati u Jeuzalemu

ni samo jedan dan, ni jedan sat, da prazna grobnica nije bila utvrđena kao činjenica.” – utvrdio je Pul Althaus. Namjeravajući da unište “mit” kršćanstva, Lord Lyttleton i dr. Gilbert West, profesori oksfordskog sveučilišta, znali su da najprije moraju opovrgnuti Kristovo uskrsnuće. Nakon samo godinu dana kasnije obojica profesora postali su kršćani. U knjizi što su je oni napisali o svojim istraživanjima dokaza o uskrsnuću izjavili su: “Ne odbacuj prije nego što istražiš. “Što ti misliš o praznom grobu?” Upravo to bi se mogla postaviti kao temeljna hipoteza i misao vodilja Strobela „Istraga o Kristu“. Strobel je osobno iskusio put od postmodernog skeptika do vjernika. Svoja intimna pitanja i dileme iznosi nam u formi ove interesantne knjige. Isus je rekao da ono što je čovjeku nemoguće, moguće je Bogu. Za mene osobno ovo pitanje nije uopće sporno. Sporno je onima koji jednostavno vjeruju tek kada im se nešto dokaže. Takvi nažalost ne vjeruju svojem srcu i svojoj intuiciji.

John Eldredge, Ep;

Priča koju priča Bog i uloga koju ti On daje

Evandeoska crkva Sarajevo, Sarajevo, 2007., 76 str.

Recenzija: Goran Punda

Kroz motive popularnih filmova (Titanik, Hrabro srce, Gladijator, Ratovi zvijezda, Gospodari prstenova...), John Eldredge, kršćanski autor pripovijeda nam Evanđelje. Na početku je sve lijepo i sjajno. A onda na scenu nastupa glavni negativac. Otkrivaju nam se njegovi mračni planovi da zagospodari svijetom, upropasti sve dobro u njemu dobro. Tu je izdaja. Pobuna. Prevara. Raj je izgubljen. I kada izgleda da je sva nada propala, na scenu stupa naš junak, heroj i Spasitelj. Oko njega se razvija ljubavna priča, pa onda slijedi konačna bitka između dobra i zla. I naravno, kao u svim pravim filmovima koje volimo, pravda i dobro pobjeđuju. Raj je ponovo zadobiven. I živjeli su sretno, i zadovoljno sve do kraja života. Ali ovo nije bajka, niti film, ovo je vaša priča, to je vaš život. Samo ako se odlučite za pravu stranu i vi postajete dio ovog vličanstvenog epa, priče koju Bog priča. Ova lijepo napisana i ukusno opremljena knjižica nosi dašak romantike za kojom žudimo (i propovjednici također, pa i oni stariji), i čak ako naizgled nema teološku dubinu (ili dubiozu?) servira istinu evanđelja (što ćeš većeg otkrivenja) na tanjuru zanesenjaštva i općinjenosti pravim vrednotama za koje svi pravi heroji polažu svoj život. Ljubav, pravednost i istinu. Možda je Ep presimplificirano štivo za propovjednike žedne dubokih

teoloških studija, ali je idealan kao evangelizacijski materijal u današnjem svijetu postmodernističkog relativizma, koji ne mari za junake, i u kojem se ne cjeni istinska ljubav. Usprkos tomu, život kao u bajci zaista postoji.

Danas smo bili na sastanku tri sata, kako bi raspravili sastančimo li previše!?

enrichment

Jeste li znali?

Od sada možete čitati ENRICHMENT JOURNAL na nekoliko jezika online. Posjetite ENRICHMENT JOURNAL web stranicu i kliknite na odgovarajuću zastavu. Bit ćete preusmjereni na jedan od sedam jezika koje izaberete: francuski, ruski, rumunjski, mađarski, hrvatski, njemački ili ukrajinski. Tada ćete moći čitati članke online ili ih skinuti na svoj kompjutor. Možete nas kontaktirati na: <http://www.enrichmentjournal.ag.org/>

Hrvatska

Francuska

Njemačka

Mađarska

Rumunjska

Rusija

Poljska

Life Publishers International
1625 North Robberson Avenue
Springfield, MO 65803
417-831-7766

EnrichmentJournal@LifePublishers.org

Ako imate dodatnih pitanja slobodno nas kontaktirajte na slijedeću adresu:

ŠTO MOGU UČINITI

ZA KRALJEVSTVO NEBESKO?

ZA SEBE?

.....
.....
.....

.....
.....
.....

Kršćanska konferencija u Zagrebu / 03. - 08. 10. 2008. / POSEBAN GOST: Reinhold Ulonska

Dodite, pridružite se, pronađite nešto što možete dati i nešto što možete primiti u šest dana ispunjenih bogatim programom: predavanja / evangelizacije / promocija knjige / koncert / tribine sa aktualnim temama / slavljenje / zajedništvo...

ZA VIŠE INFORMACIJA PIŠITE NA E-MAIL: konferencija08@gmail.com, ILI NAZOVITE NA MOB: 098 247 078.

ORGANIZATOR: EPC – Evangeoska pentekostna crkva u RH / Savez građana za promicanje kršćanskih vrijednosti